

Intézkedés: 145/2015

Nadapi Kerekerdő Óvoda

Pedagógiai Programja

A dokumentum a hatályos köznevelési jogszabályok, valamint az Óvodai nevelés országos alapprogramja alapján készült.

TARTALOM

1. Bevezetés
2. Az óvoda bemutatása, helyzetkép
  - 2.1. A pedagógiai munka értékei, nevelési elvei
  - 2.2. Óvodai nevelésünk célja
  - 2.3. Pedagógiai hitvallásunk
3. Gyermekkép
4. Óvodakép
5. Az óvodai nevelés általános feladatai
  - 5.1 Egészséges életmód alakítása
  - 5.2 Egészségnevelési program
  - 5.3 Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés
  - 5.4 Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása
6. Az óvodai élet megszervezésének elvei
  - 6.1. Napirend
  - 6.2. Hetirend
7. Az óvodai élet és tevékenység formái
  - 7.1. Játék
  - 7.2. Tevékenységben megvalósuló tanulás
  - 7.3. Mesélés-verselés, anyanyelvi nevelés
  - 7.4. Ének, zene, énekes játékok, gyermektánc
  - 7.5. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

- 7.6. Mozgás
- 7.7. Külső világ tevékeny megismerése
- 7.8. Munka jellegű tevékenységek
8. Az óvoda kapcsolatrendszere
9. Gyermek és ifjúság védelem, esélyegyenlőség, tehetségek gondozása, integráció
10. A nevelőmunka tervezése, ellenőrzése, értékelése, dokumentációja
11. Legitimációs záradék

I. melléklet: Éves belső ellenőrzés terve

1. Bevezetés

„Az óvodás kor nagy igazságai...

Már az óvodában megtanultam mindent, amit tudni érdemes. Azt, hogy hogyan éljek, mit tegyek, mind az óvodában tanultam meg.

Az egyetemen a bölcsesség nem volt különösebb érték, az óvodában azonban annál inkább. Íme, amit ott tanultam:

1. Ossz meg mindent másokkal!
2. Ne csalj a játékban!
3. Ne bántsd a másikat!
4. Mindent oda tegyél vissza, ahonnan elvitted!
5. Rakj rendet magad után!
6. Ne vedd el a másét!
7. Kérj bocsánatot, ha valakinek fájdalmat okoztál!
8. Evés előtt moss kezet! Húzd le a vécét!
9. A frissen sült sütemény és a hideg tej tápláló.
10. Élj mértékkel!
11. Mindennap tanulj, gondolkodj, rajzolj, fess, énekelj, táncolj, játssz és dolgozz egy keveset!
12. Délutánonként szundíts egyet!
13. A nagyvilágban óvatosan közlekedj, fogd meg a társad kezét és ne szakadjatok el egymástól!

+1 Ismerd fel a csodát!”

(Robert Fulghum)

A program törvényi és jogszabályi háttere:

- Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)
- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény

- A nevelés-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/ 2012. (VIII:31.) EMMI rendelet
- Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012.(XII.17.) Kormányrendelet
- 2003.évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 2011.évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól
- 1997.évi XXXI. törvény a gyermekvédelemről és gyámügyi igazgatásról
- 326/2013.(VIII.30.) Kormányrendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról
  - A Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve kiadásáról szóló 32/2012.(X.8.) EMMI rendelet.
    - ENSZ által elfogadott egyezmény a gyermekek jogairól
    - 1993. évi LXXIX. Többször módosított Ktv. hatályos paragrafusai 137/1996 (VIII. 28)
    - A nemzeti köznevelésről szóló Tv végrehajtásáról szóló 229/2012.(VIII.28.) Korm.rend.
    - A Fogyatékos gyermekek óvodai nevelésnek irányelve
    - 1/1998.(VII. 24.) OM rendelet az intézményekben kötelező eszközök és felszerelések jegyzéke
    - Alapító okirat
    - Alapvető belső szabályozók A SZMSZ, Házirend, Éves munkaterv
    - Nkt.45.§(2a) bek.
    - 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról

Pedagógiai programunk újragondolását több tényező tette szükségessé.

Pedagógiai programunk újragondolását több tényező tette szükségessé.

Alapját az Óvodai nevelés országos alapprogramja iránymutatása, szellemisége, cél- és feladatrendszere adja. Meghatározó továbbá a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény és annak módosításai, valamint a közneveléssel összefüggő kormányrendeletek.

A módosítás során figyelembe vett jogszabályok:

- 316/2012. (XI. 13.) Korm. rendelet a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóságról,
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról,
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének és a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvéről,
- 17/2013. (III. 1.) EMMI rendelet a nemzetiségi óvodai nevelés és a nemzetiségi iskolai oktatás irányelvéről,
- 77/2025. (IV. 15.) Korm. rendelet, amely módosítja az Óvodai nevelés országos alapprogramját, és új tartalmi elvárásokat fogalmaz meg az alábbi területeken:
  - az óvoda–iskola átmenet támogatása,
  - a mindennapos mozgás biztosítása,
  - az iskolára való felkészítés erősítése,
  - a nemzeti identitás tudatos fejlesztése.

Belső szakmai indokok:

A program megújítását indokolta a nevelőtestület mindennapi gyakorlat során szerzett tapasztalatainak beépítése is.

A helyi pedagógiai programot a nevelőtestület saját szakmai koncepciója alapján dolgozta ki, figyelembe véve a gyermekek összetételét, a felgyorsult és folyamatosan változó világ hatásait, a családok szociokulturális háttérét, a szülői igényeket és a helyi sajátosságokat. Célunk, hogy a családi nevelést kiegészítő, a szülőkkel szoros együttműködésben megvalósuló programot biztosítsunk.

Pedagógiai programunk középpontjában a gyermek áll: a gyermekközpontúság, a gyermekek tisztelete, a környezeti nevelés és a fenntarthatóság kiemelt hangsúlyt kap. Fontosnak tartjuk továbbá a gyermekek mentális egészségének és jóllétének fejlesztését, a kiegyensúlyozott és boldog gyermekkor biztosítását.

A dokumentumban rögzített elvek és feladatok jelentik azt a közös értékrendet, amelyet minden dolgozónak követnie kell az intézménybe járó gyermekek sikeres nevelése és fejlesztése érdekében.

Törekedtünk arra, hogy a program bemutassa a fenntartó és a szülők számára az elmúlt évek nevelőmunkájának eredményeit és sikereit, ugyanakkor jövőbe mutató szakmai irányt is meghatározzon.

Óvodánk pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete segíti a gyermekek környezettudatos magatartásának kialakulását, valamint hozzájárul mentális egészségük és jóllétük fejlesztéséhez. A mindennapi tevékenységek során hangsúlyozzuk a környezeti értékek felismerését és megőrzésének fontosságát, támogatva a gyermekeket abban, hogy kiegyensúlyozottabb, egészségesebb és boldogabb életet élhessenek.

Az egészséges életmód nevelésében kiemelt figyelmet fordítunk az egészséges táplálkozási szokások kialakítására, a betegségmegelőzésre, az egészségmegőrzésre, valamint a mindennapi mozgásos tevékenységek biztosítására.

Óvodai rendezvényeink a családok közösségi életét is gazdagítják. Célunk, hogy tovább erősítsük a családok és az óvoda közötti produktív együttműködést, hiszen a gyermekek fejlődésének és nevelésének alapja a közös, támogató partnerség.

Programunk specifikumai:

A mindennapi nevelőmunka során játékba integrált, korszerű, cselekvő felfedező, alkotóképességet és kreativitást erősítő, komplex tevékenységeket kezdeményezünk. Tevékenységeink keretét az évszakok változása és az ünnepek adják, melyekhez gazdag élményanyagot biztosítunk.

Programunkban kiemelt szerepet kap a gyermekek élményekre és tapasztalatokra épülő, tevékenységorientált környezeti nevelése. Fontosnak tartjuk a környezettudatos magatartásminták, értékek és életviteli szokások közvetítését, átvételét. Célunk, hogy a

gyermekben olyan egészséges megküzdési stratégiák alakuljanak ki, amelyek segítik őket az élet természetes kihívásainak kezelésében.

Ennek részei többek között:

- az optimizmus gyakorlása,
- a társas kapcsolatok ápolása,
- a jó cselekedetek megélése,
- célok kitűzése és elérése,
- a megküzdés és kitartás erősítése,
- az apró örömök felfedezése,
- a megbocsátás képessége,
- a mindennapi testmozgás szeretete,
- a fenntartható boldogság élményének megismertetése.

A komplex mozgásfejlesztést is kiemelten kezeljük a mindennapi nevelőmunka során. A fizikai aktivitás az egészségmegőrzés egyik legfontosabb pillére, ezért elengedhetetlen, hogy az óvodáskorú gyermekek minden nap részt vegyenek mozgásos tevékenységekben. Ez egyaránt magában foglalja az óvodapedagógus által irányított, szervezett mozgásos foglalkozásokat, valamint a szabad, önálló aktivitási lehetőségeket. A játékos mozgásfejlesztés részeként rendszeresen beépítjük a mindennapokba a láb- és testtartást javító tornát, amely segíti a helyes testtartás, a harmonikus mozgáskoordináció, valamint az egészséges életvitel kialakulását.

A zenei nevelést is kiemelten kezeljük programunkban. A közös éneklés, a zenei játékok, a hangszerek megismertetése és a ritmusérzék fejlesztése hozzájárul a gyermekek érzelmi biztonságának kialakulásához, közösségi élményeik gazdagodásához, valamint kreativitásuk kibontakoztatásához.

A mese és a vers mindennapi jelenléte szintén fontos eleme programunknak. A mesék segítik az érzelmi világ gazdagodását, a fantázia fejlődését, a versek és mondókák pedig a nyelvi kompetenciák erősödését, a ritmus és a memória fejlesztését szolgálják.

Kiemelt feladatunk a gyermekek érzelmi intelligenciájának fejlesztése is. Olyan tevékenységeket kezdeményezünk, amelyek elősegítik az empátia, az önismeret, az önszabályozás, a társas kapcsolatokban való eligazodás, valamint a felelős döntéshozatal képességének alakulását. Célunk, hogy a gyermekek képesek legyenek saját érzéseiket felismerni, kezelni, mások érzéseit megérteni, és harmonikus kapcsolatokat kialakítani.

Mindezek együtt biztosítják, hogy óvodánk nevelési programja a gyermeki személyiség sokoldalú, harmonikus fejlesztésére irányuljon, és felkészítse a gyermekeket az iskolai életre, valamint a boldog, kiegyensúlyozott mindennapokra.

INTÉZMÉNYÜNK ADATAI:

Intézményünk neve: Nadapi Kerekerdő Óvoda

Intézményünk címe: 8097 Nadap, Templom köz 2.

Telefonszáma: 06-22/470 025

E-mail: nadapikerekovi@gmail.com

Fenntartó: Nadap Község Önkormányzata

8097, Nadap, Haladás út 56.

Intézmény OM azonosítója: 202693

Intézményünk tevékenységének megnevezése: Óvodai nevelés, ellátás

2. Az óvoda bemutatása, helyzetkép

Nadap község Fejér megyében, a Velencei-tó északi partjától 3 km-re helyezkedik el. Kis település, 800 fő alatti a lakosság száma. Az önkormányzat egyedül az óvodát tartja fenn. A településen található az országos térképészeti szintezési ősjegy. Történelmileg is neves, hiszen az itt található templomban keresztelték meg Vörösmarty Mihályt. Kitűnő természeti adottságokkal is rendelkezik, mivel egyik oldalról a Vértes hegység, másik oldalról a

Velencei-tó és a lankás Velencei hegység öleli körül. Dombos, erdős, szőlőültetvényekkel tarkított a környék, ahonnan szép időben látszik a tó csillogása.

Nadapon 1993 óta működik óvoda, ami művészek alkotóházából lett kialakítva, 15 gyermek befogadására. Azóta 2007-ben bővítette, felújította, modernizálta az önkormányzat. Akkor 29 fővel működött az intézmény. Majd a Nadapon született és ide költöző óvodás korú gyermekek számának növekedése miatt 2018 nyarán az óvoda egy belső átalakítás során 1 csoporttal bővült, ahol 15 gyermek férőhelye biztosított. 2019.09.02.-től az intézmény férőhelye 40 gyermekre bővült. Majd 2020-ban egy újabb belső átalakítás történt, ahol a 2. csoport 15 férőhelyét 29 főre bővítették, ezáltal két, 29 főre maximalizálható csoportszobával rendelkezünk.

A maximum gyermeklétszám 53 fő gyermekre növekedett.

Az intézmény komfortja, esztétikája, karbantartottsága jól megfelel az igényeknek. Gyönyörű fás, füves udvar biztosítja a gyermekek mozgás lehetőségét. Családias hangulat és jó személyi feltételek adottak a gyermekek kiegyensúlyozott neveléséhez.

2021. őszén a Magyar Faluprogram keretein belül pályázás útján 5 millió forintért nyert az intézmény egy játszótér kialakítást, ezáltal még nagyobb és igényesebb környezetet biztosítunk a gyermekek számára.

Szociokulturális környezet:

Óvodánk gyermekközösségét a társadalom különböző rétegeiből érkező családok alkotják, ami változatos szociokulturális háttérrel és eltérő igényeket eredményez. A szülők közös elvárása, hogy gyermekeik biztonságos, egészséges, szeretetteljes és szakmailag megalapozott környezetben nevelkedjenek, ahol a mindennapokban megfelelő figyelmet, gondoskodást és fejlődési lehetőségeket kapnak.

A szülői igényekhez igazodva az óvodai alaptevékenységeken túl fakultatív programlehetőségeket is biztosítunk, amelyek gazdagítják a gyermekek mindennapjait. Ilyenek a néptánc, a korai nyelvoktatás (angol), a fejlesztő jóga-torna, valamint az úszásoktatás.

A családok aktívan részt vesznek az óvoda közösségi életében, szívesen bekapcsolódnak a közös programokba (kirándulások, családi és gyermeknap, ünnepi rendezvények). A

szülőkkel való együttműködésünket erősíti, hogy nyitottak a családlátogatásokra, fogadóórákra és a kötetlen, partneri beszélgetésekre is.

A szülői szervezet munkája kiemelt jelentőségű: a tagok aktív szerepvállalása, önkéntes segítségnyújtása és támogató hozzáállása nagymértékben hozzájárul az óvoda mindennapi működésének és közösségi életének gazdagításához.

Óvodánk személyi feltételei:

A Nadap Község Önkormányzata fenntartásában működő Nadapi Kerekerdő Óvoda két csoporttal látja el feladatait. A köznevelési intézmény élén 1 fő megbízott igazgató áll, a nevelőmunkát 2 fő óvodapedagógus végzi, munkájukat 2 fő pedagógiai asszisztens, 2 fő dajka, valamint 1 fő konyhai kisegít/dajka segíti.

Intézményvezető:

A köznevelési intézmény élén intézményvezető áll, aki a létszámi adatok tekintetében heti 12 órát csoportban tölt Óvodapedagógus munkakörben.

Az intézmény vezetője dönt, vállal felelősséget a szakszerű, törvényes és gazdaságos működésért. Dönt az intézmény minden olyan ügyében, amelyet jogszabály nem utal más hatáskörbe.

Alkalmazotti közösség:

Létszáma jelenleg: 8 fő

A nevelőtestület tagjainak száma: 3 fő

Óvodapedagógus:

A nevelőmunka kulcsszereplője, akinek a személyisége meghatározó a gyermekek szempontjából. Jelenléte fontos feltétele az óvoda nevelésnek. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát ad a gyermekek számára.

Óvodapedagógusaink szakmailag jól felkészültek, több éves nevelési tapasztalattal rendelkeznek, és folyamatosan részt vesznek továbbképzéseken. Szakmai munkájuk színvonalát a szülők elégedettsége is igazolja, amely tartósan magas szintet mutat. A nevelőtestületre jellemző a nyitottság, a szakmai megújulásra való törekvés, valamint az önképzés és az innovatív pedagógiai módszerek iránti fogékonyság.

Munkájukat elhivatottság, gyermekközpontúság, empátia és magas fokú szakmai felelősségvállalás jellemzi. Az egyéni kompetenciák és erősségek – például a mozgás, a zenei nevelés, a vizuális kifejezés vagy a környezeti nevelés területén – tudatosan épülnek be a mindennapi tevékenységekbe. Ezek sokszínűsége gazdagítja az óvodai életet, és jelentős mértékben hozzájárul a gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődéséhez.

Az óvodapedagógusok munkáját a csapatmunka, az egymás iránti támogatás, valamint az intézményi célokkal való azonosulás erősíti. Ez biztosítja a nevelőmunka egységességét, folyamatosságát és magas színvonalát.

Óvodánk küldetésnyilatkozata:

Olyan óvodát kívánunk megteremteni, ahol a gyermekek nyugodt, családi és kiegyensúlyozott légkörben, tartalmas szakmai munka mellett élhetik mindennapjaikat, és jól érzik magukat.

Célunk egy olyan szakmailag felkészült, elhivatott nevelőtestület kialakítása és folyamatos fejlesztése, amely nyitottságával, fejlődni akarásával és együttműködésével megteremti a gyermeki személyiséget tiszteletben tartó, az egyenlő esélyek elvén működő biztonságos környezetet. Olyan óvodai közegre törekszünk, ahol a gyermekek helyes önértékelése és pozitív énképe fokozatosan, természetes módon alakulhat ki.

Legfontosabb feladatunk továbbra is, hogy az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével támogassuk a gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődését és személyiségük kibontakozását. Kiemelt célunk a hátrányok csökkentése, a társas kapcsolatok erősítése, az együttműködő készség fejlesztése, valamint az akarat és a kitartás

alakítása, hogy minden gyermek képességeihez mérten a lehető legteljesebben bontakoztathassa ki önmagát.

Működésünk feltételei

1. Személyi feltételek:

Felsőfokú, szakvizsgázott vezető-óvodapedagógus (folyamatban)	1 fő
Felsőfokú képzettségű óvodapedagógus	2 fő
Szakképzett dajka	3 fő
Pedagógiai asszisztens	2 fő

Az intézmény valamennyi dolgozója rendelkezik a munkakör betöltéséhez szükséges szakképzettséggel, a hatályos jogszabályi előírásoknak megfelelően:

2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről

32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a pedagógus-munkakörök betöltéséhez szükséges szakképzettségről

77/2025. (IV. 15.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjának módosításáról

Az óvodapedagógusok szakmailag felkészültek, folyamatosan képezik magukat, és elkötelezetten végzik munkájukat. Az eredményes nevelés és gondozás a teljes alkalmazotti közösség összehangolt együttműködésére épül, amelyben a pedagógiai asszisztensek, dajkák munkája egyaránt nélkülözhetetlen.

2. Tárgyi ellátottságunk az intézmény alaptevékenységét biztosítja.

Az épület állaga részben elavult. Az udvar korszerű, ütőcsillapító felületekkel, különböző talajtakarással európai uniós előírások szerint. A biztonságos játék feltételei adottak. Megfelelő mennyiségű fa, árnyék, zöld virágos felület van. Az egészséges környezet biztosított.

3. A csoportszoba és a gyermekek által használt helyiségek megfelelő nagyságúak, balesetmentesek, a gyermekek életkorának megfelelőek. A gyermekek tevékenykedtetéséhez, a tanulási folyamat végzéséhez folyamatos az eszközök beszerzése.

Óvodai nevelésünk alapelvei, célkitűzései

Az óvodai nevelés szakasza a gyermek hároméves korában kezdődik, és addig az időpontig tart, ameddig a gyermek a tankötelezettség teljesítését meg nem kezdi. Pedagógiai programunk a családi nevelés kiegészítője. Célunk a családok aktív bevonása az óvodai nevelőmunkába, melynek kereteit rendezvényeink adják.

Szeretetteljes, családias, biztonságot adó, tevékeny, élményekben gazdag óvodai élet megteremtésére törekszünk, melyben biztosítjuk a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatását.

Az óvodai nevelés rendszerében elsődleges a játék (a szabad és kreatív játék), valamint a gyermekek természetes mozgásigényének kielégítése, mely áthatja a gyermekek egyéb tevékenységeit. Célunk, hogy nevelésünk hatására a gyermekek önmagukhoz képest fejlődjenek, kreativitásuk szabadon kibontakozzon.

Fontosnak tartjuk, hogy a cselekvő, felfedező tevékenységeken keresztül a gyermekek életkoruknak megfelelő ismereteket, tapasztalatokat szerezzenek és értelmi képességeik (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és kreativitásuk fejlődjön.

Célunk, hogy leljenek örömet a felfedezésben, az ismeretszerzésben, szeressék és védjék a természetet, vegyék észre és csodálkozzanak rá mindenütt a szépre. Már egészen kicsi koruktól kezdve önállóságra szoktatjuk a gyermekeket, és ezzel megadjuk nekik az "ezt is tudom" örömezt, és elősegítjük önbizalmuk fejlődését.

Célunk, hogy pedagógusaink példamutató magatartással és a megfelelő környezet kialakításával biztosítsák az egészséges életvitelt, a környezettudatos magatartást, a gyermekek, erkölcsi, közösségi nevelését, szocializációját, képességeik fejlesztését, érzelmi világuk gazdagítását, a szép iránti vonzalmuk kialakítását.

Célunk olyan harmonikus gyermekközösség kialakítása, amelyet egymás elfogadása, kölcsönös megértése, tisztelete és szeretete hat át.

2.1 A pedagógiai munka értékei, nevelési elvei

1. Intézményünk kiemelt nevelési elve

A kiváló természeti adottságok kihasználása: a minket körülvevő Velencei-tó, a Meleg-hegy és az erdők közelsége meghatározó szerepet tölt be nevelőmunkánkban. A közvetlen lakókörnyezet lehetőséget ad arra, hogy a gyermekek első kézből tapasztalják meg a természet szépségeit, így az élményeken és cselekvő felfedezésen alapuló megismerés válik mindennapjaik részévé.

2. Környezettudatosság és fenntarthatóság

Kiemelt célunk a környezet védelme és a környezettudatos gondolkodás kialakítása. Intézményünk magaságysokat hozott létre, amelyekben a gyermekek aktívan részt vehetnek a biogazdálkodás alapjainak megismerésében. Ezáltal elsajátíthatják a fenntarthatósághoz kapcsolódó attitűdöket, készségeket és életviteli szokásokat. A környezeti nevelés során hitelesen képviseljük a fenntarthatóság értékrendjét, amelyet játékos és tevékenységközpontú formában adunk át a gyermekeknek.

3. Egészségfejlesztés és biztonság

Különös figyelmet fordítunk a gyermekek testi-lelki egészségének megőrzésére és fejlesztésére. Célunk a korai mentálhigiénés problémák megelőzése, a lelki egyensúly és a harmonikus személyiségfejlődés támogatása. Emellett elengedhetetlen a fizikai egészség fejlesztése, a mindennapos testmozgás biztosítása, valamint a biztonságos, egészséges környezet megteremtése.

4. Gyermekközpontúság

- Nevelésünk alapja a gyermekközpontú szemlélet, amelyben hangsúlyt kap:
- az életkorhoz és egyéni fejlődési ütemhez igazodó elvárások támasztása,
- a sajátos nevelési igényű, illetve kiemelt figyelmet igénylő gyermekek felzárkóztatása differenciált fejlesztéssel és hátránycsökkentő intézkedésekkel,
- a tehetséggondozás megszervezése,
- a közös, meghitt ünnepek, élmények biztosítása,
- a vegyes életkorú csoportban rejlő közösségformáló lehetőségek kihasználása,
- a gyermek alapvető joga a szabad játékhoz, amelyet minden nap folyamatosan biztosítunk,
- a családi, szeretetteljes, érzelmi biztonságot nyújtó légkör fenntartása.

2.2 Óvodai nevelésünk célja

Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja alapelvein túl intézményünk célja:

a családi nevelés kiegészítése, a gyermekek fejlődése érdekében a családokkal való szoros együttműködés,

minden gyermek számára egyenlő esélyek biztosítása az élethez és a fejlődéshez – figyelembe véve az egyéni lemaradásokat és a kiemelkedő képességeket is –, a családok életminőségének javítása, szükség esetén együttműködésben a Gyermekjóléti Szolgálattal,

az erkölcsi nevelés hangsúlyozása, amely az alapvető emberi értékek megőrzésére nevel, s ezáltal hozzájárul ahhoz, hogy kulturált, közösséget kedvelő, egymást tisztelő és hazájukhoz kötődő gyermekek kerüljenek ki az óvodából.

Az óvodai nevelés és fejlesztés megköveteli az óvodapedagógustól a tudatos, tervezett munkát. Feladata, hogy olyan tartalmat adjon a játékba integrált tanulásnak, amely elősegíti a gyermekek személyiségének, képességeinek és fejlettségének kibontakoztatását.

Munkánk szerves része az ellenőrzés és az értékelés. A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentumokat folyamatosan frissítjük, a megfigyelésekről és feljegyzésekről rendszeresen gondoskodunk. Az így nyert adatok alapján meghatározzuk a fejlesztendő területeket, és kijelöljük a további pedagógiai feladatokat.

2.3 Pedagógiai hitvallásunk

„Az ember is úgy nő, mint a fa, gyökérzetével, kapcsolatai szerteágazó rostjaival. Minél több épebb kapcsolattal szívja a világot, annál magasabb lombot vethet.”

(Németh László)

A gyermekek fejlődése érdekében érzünk elhivatottságot. Pedagógiai hitvallásunk:

- gyermek szeretet, mellyel megkönnyítjük a gyermekek következő életszakaszba történő átlépését
- a hazai óvodai nevelés történet hagyományainak megőrzése,
- pedagógiai optimizmus,
- együtt gondolkodás.

Elkötelezettség és a jövő iránti felelősség vezérli munkánkat, magatartásunkat, életvitelünket és emberi kapcsolatainkat.

3. Gyermekkép

„Két dolog van, amit adhatunk gyermekeinknek: gyökereket és szárnyakat. Gyökereiket a szüleiktől kapják a gyermekek, szárnyakat pedig mi adhatunk nekik. Reméljük a magasba repíti majd őket!”

(kínai bölcs mondása)

Gyermekeink szeressenek óvodába járni, csodálkozzanak rá a szépre, legyenek fogékonyak a jóra, az átélt és megélt örömökre. Természetes mozgásigényeiket örömteli, felszabadult tevékenységek gyakorlása közben, egyéni szükségleteinek megfelelően élhessék meg. Mozgásuk váljék célszerűbbé, összerendezettebbé. Őrizhessék meg természetes kíváncsiságukat. Tudjanak gyönyörködni a természeti és tárgyi környezetben. Óvják, védjék a

természet tisztaságát, szépségét. Váljanak alkalmassá társas együttélésre, fedezzék fel, hogy az emberek különbözőek, felszabadultan kommunikáljanak. Legyenek magabiztosak, önállóak, kiegyensúlyozottak.

Az óvodánkba járó gyermekek a személyes-differenciált gondozással váljanak óvodás koruk végére önmagukat ellátni tudó, befogadó, az egészséges életmódra törekvő gyermekekké. Személyiségükhöz és tehetségükhöz mértén szellemileg és szociálisan is legyenek felkészültek az iskolai életre. A közösség személyiség formáló erejénél fogva tanuljanak együttműködést, alkalmazkodást, illetve, magatartási kultúrát. A társas együttélés vezérmotívuma legyen a társaira figyelés, a segítségre szorulóknak, kisebbek felkarolása. Ez erősíti a pozitív erkölcsi normák kialakulását is, melyben természetes a másokra figyelés, az egymás elfogadása. Legyen jellemző az óvodánkba járó gyermekekre a kiegyensúlyozott érzelmi állapot, legyenek nyíltszívűek, kompromisszumra hajlamosak. Váljanak képessé a kulturált emberi kommunikációra. Legyenek a környezetük iránt érdeklődők, környezetüket óvó, védő, megbecsülő gyermekek. Ezt a teljesíthető elvárások támasztásával, az önfelelt, szabad játék adta lehetőségek kihasználásával, az együtt megélt élmények pozitív erejével, a környezetünk által biztosított hatások, tevékenykedtetés útján kívánjuk elérni.

4. Óvodakép

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család. Intézményünk a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, amely a családi nevelés kiegészítőjeként a gyermek 2,5–3 éves korától az iskolába lépésig biztosítja a nevelés és a fejlesztés legmegfelelőbb feltételeit.

Pedagógiai tevékenységrendszerünk és tárgyi környezetünk olyan feltételeket teremt, amelyek figyelembe veszik a gyermekek életkori és egyéni sajátosságait, eltérő fejlődési ütemét, és elősegítik a sikeres iskolai beilleszkedéshez szükséges testi, szociális és értelmi érettség kialakulását. Törekszünk arra, hogy minden gyermek számára az adott életszakaszban megtaláljuk a fejlődéséhez legoptimálisabb feltételeket, támogassuk szűkebb és tágabb természeti, társadalmi környezetének megismerését, és olyan tapasztalatokkal gazdagodjon, amelyek biztonságos eligazodást nyújtanak a világban.

A gyermekek mindennapjait élményekben gazdag, változatos tevékenységekkel szervezzük, elsődlegességet biztosítva a játéknak. Arra törekszünk, hogy óvodánk légköre szeretetteljes bánásmódot sugározzon, otthonosságot, harmóniát, egységet és esztétikumot közvetítsen.

Kiemelt figyelmet fordítunk a sajátos nevelési igényű, hátrányos helyzetű, valamint minden kiemelt figyelmet igénylő gyermek esélyegyenlőségének biztosítására. Gondot fordítunk a hátrányok csökkentésére, az egyéni szükségleteknek megfelelő fejlesztésre és a tehetségfelfedezésre.

Céljaink:

- Olyan optimális életteret biztosítani, amelyben a gyermekek fejlődése zavartalan és gazdag élményekkel teli lehet. A természeti adottságok kihasználásával lehetőséget nyújtunk a különböző domborzati viszonyok, kőzetek, növények, állatok közvetlen megismerésére. A jó levegőjű, árnyas udvar és a mindennapos séták, tanulmányi kirándulások elősegítik a gyermekek mozgásigényének kielégítését, környezeti ismereteik bővítését, valamint a környezettudatos gondolkodás és életmód megalapozását.
- Az óvodapedagógusok szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésével biztosítani a megfelelő módszereket, amelyek segítik a gyermekeket felfedezéseikben, tapasztalatgyűjtésükben és tudásuk gyarapításában. Ehhez fontosnak tartjuk a folyamatos önképzést, szakmai fórumokon és munkaközösségi programokon való részvételt.
- Kihasználni a vegyes életkorú csoportokban rejlő lehetőségeket: a közösség minden tagjának hasznosságát erősíteni, a közösségi érzést fejleszteni, az egymás iránti pozitív érzelmeket erősíteni.
- Vidám, családi hangulatú, szeretetteljes légkör megőrzése, amelyben a gyermekek és szülők egyaránt biztonságban érzik magukat. A családokkal való együttműködés és közös gondolkodás biztosítja a nevelési célok közös megvalósítását.

- Befogadó intézményként minden gyermek számára biztosítani a közösségben nevelkedés jogát – legyen szó kisebbségi, migráns, hátrányos helyzetű vagy sajátos nevelési igényű gyermekről. Törekszünk arra, hogy igényeikhez és szükségleteikhez igazodva megteremtjük a megfelelő feltételeket.

5. Az óvodai általános nevelés általános feladatai:

5.1. Egészséges életmód alakítása

Az egészséges életmódra nevelés **célja** a gyermekek egészséges életvitel igényének és szokás rendszerének alakítása, a testi fejlődés elősegítése, az önkiszolgálás megtanítása. Fontosnak tartjuk, hogy óvodánk feltételrendszere, szokásrendje, nevelési hatásai elősegítsék, hogy a gyermek egyéni fejlettségének megfelelően képes legyen az óvodás kor végére önmaga ellátására. Tervezésnél figyelembe vesszük a gyermek szükségleteit, adottságait, a szervezésnél pedig a fokozatosságot, a tárgyi és személyi feltételeket. Biztosítjuk a folytonosságot és a türelmes, tapintatos légkört, személyiségünkkel, attitűdünkkel, értékrendünkkel követendő példát szeretnénk nyújtani. A mindennapok cselekedetei így válhatnak jó gyakorlattá. Különös figyelmet fordítunk az eltérő szociokulturális körülmények közül érkező gyermekek szokásaira, hiányaik pótlására. A testi szükségletek kielégítése megalapozza a gyermek jó közérzetét, komfortérzetét, ami minden más tevékenységhez szükséges.

Az óvodapedagógus feladata:

- a gyermek és óvodapedagógus közötti megértő, gondoskodó, elfogadó kapcsolat kialakítása, melyben a gyermek az utánzásos tevékenység által átveszi a testápolási, táplálkozási szokásokat és önmaga kezdi végezni
- a magyarázat, megmutatás módszerét alkalmazva a gyermeket fokozatosan motiválni az önkiszolgálási tevékenység végzésére, az e tevékenységekhez szükséges eszközök használatát megtanítani
- a kulturált étkezés és esztétikus megjelenés igényének kialakítása

- környezetünk rendben tartására figyelmeztetni a gyermekeket.

Sikerkritérium:

Gonozás:

- ✓ Válgjon igényükké a higiénés szokások, a tiszta, esztétikus rendezett megjelenés és környezet, a kulturált és egészséges táplálkozás.
- ✓ Önálló WC használat, kéz és fogmosás.
- ✓ Megfelelően használják a tisztálkodáshoz szükséges eszközöket, ügyeljenek a körülöttük lévő rend megtartására.
- ✓ Válgjon igényükké a gondos tisztálkodás.
- ✓ Sajátítsák el a helyes és kulturált étkezés szokásait, váljanak nyitottá a korszerű táplálkozási szokások elfogadásában, ismerjék különböző táplálékok jótékony hatását (vitaminok).
- ✓ Biztonságosan és megfelelően használják az evőeszközöket.
- ✓ Ügyeljenek az étkezés során az esztétikus rendre.
- ✓ Helyesen, megfelelő sorrendben öltözzenek, vetkőzzenek, ruhájukat rakják rendbe.
- ✓ Szükség szerint, időjárástól és egyéb tevékenységektől függően válják igényükké az átöltözés.
- ✓ Képesse váljanak, jussanak el az önállósodás folyamán személyes szükségleteik kielégítésére.
- ✓ Nevelői támogatással figyeljenek környezetük gazdaságos energiafelhasználására.

Edzetség: A gyermekeknek mindennap megteremtjük a lehetőséget, hogy kedvükre kimozoghassák magukat.

Kihasználjuk az évszakok adta lehetőségeket, ennek függvényében tartózkodunk a szabadban (túrák, séták, természetjárás, hó taposás, foci stb.). Prevenációs fejlesztést végzünk a gerincbetegségek terén és lábboltozat javításra.

Gyermekjóra elemeinek beépítése a mindennapos mozgásba

Pihenés: A gyermekek egészségét a megfelelő életritmus kialakítása segíti elő. Ebben váltakozik az aktív és pihenő időszak. A pihenés biztosítja a testi-lelki kikapcsolódást, az impulzusok csökkenését. Életkoruknál fogva igénylik ezt a gyermekek. Nagy figyelmet fordítunk az előkészületekre is (csendes, nyugodt légkör, simogatás, szellőztetés, mese, altatók).

Környezet tudatos életmód: Pozitív attitűd megteremtése. Az élő természet értékeinek tisztelete. Ismerjék meg környezetüket, óvják a természeti és tárgyi értékeket. Igyekszünk tudatosítani a gyermekekben azt a viselkedést, amellyel nem károsítják a természetet (gondoskodni kell az élőlényekről, a környezet tisztántartása, szelektív szeméthyűjtés, takarékoskodás).

A természeti ünnepek: Megünneplésük által megerősítjük a pozitív érzelmi kötődést a természethez (Állatok világnapja, Madarak-fák napja, Víz világnapja, Föld napja). A felnőttek helyes minta adása fontos módszer a környezettudatos életvitel kialakításához. A környezettudatos nevelésünk kiterjed a gyermekek környezetéből származó ismeretekre, tapasztalatokra és a környezetükkel kapcsolatos munkatevékenységekre.

„Tartsuk tiszteletben a természetet! Szeressük, figyeljük és óvjuk! Ne pusztítsunk feleslegesen semmit, hanem gazdálkodjunk a természet javaival! Cseppel se vegyünk el belőle többet, mint amennyire szükségünk van!”

(Kós Károly)

5.2 Egészségnevelési program

Egészséges életmód alakítása, egészségfejlesztési programunk

Óvodánkban a mindennapos működésében kiemelt figyelmet fordítunk a gyermekek, egészséghez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra. Így az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsír - tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítására.

Célunk:

A gyermekek egészséges életvitel igényének alakítása, testi fejlődésük elősegítése, testi-lelki harmónia megteremtése a gyermek életkorának megfelelően.

A tárgyi környezet alakításával és a pedagógiai tevékenységrendszer tudatos megszervezésével segítsük a gyermekek környezet és egészségtudatos magatartásának kialakulását.

Feladataink:

A szülők bevonásával a gyermekek körültekintő testápolása, az időjáráshoz igazodó öltözködési szokások kialakítása, az étkezés higiéniájának megalapozása.

Megfelelő szakemberek bevonásával a szülővel együttműködve, speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

Az optimális, a gyermek életkorának megfelelő óvodai életritmus kialakításánál figyelembe vesszük a családi szokásokat, különös tekintettel a roma családokra.

Óvodánkban kiemelt feladatunk a családi szocializáció és az ehhez fűződő magatartás megismerése, megértése, elfogadása és annak kiegészítése a társadalmi elvárásoknak megfelelően. Csak azoknak a családban elsajátított szokásoknak a megváltoztatására, áthangolására vállalkozhat az óvoda, amelyik a gyermek egészségét, személyiségének fejlődését jobban szolgálja. Folyamatosan kommunikálunk a szülőkkel és keressük azokat a megoldási módokat, amelyekkel segíteni tudjuk a családokat annak érdekében, hogy megismerjék az egészséges életvitel szokásait.

Az egészséges életmód alakítása érdekében egészség projekteket, a szülők hozzájárulásával gyümölcs, zöldség napokat tartunk.

Az egészségfejlesztés területei:

- a) egészséges táplálkozás
- b) személyi higiéné
- c) mindennapos mozgás, komplex mozgásfejlesztés
- d) testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése
- e) a bántalmazás, erőszak megelőzése
- f) baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás

Kiemelt hangsúlyt fektetünk az **egészséges táplálkozás** fontosságára:

Alapelvek:

Az óvodás gyermekek egészséges táplálkozási szokásainak megerősítését és az óvodai étkeztetés otthoni kiegészítésének szorgalmazását szolgálja.

Az óvodás gyermek az ébrenlétének nagy részét az óvodában tölti, ahol az óvodapedagógusok a gyermek testi-szellemi fejlődésének feltételeit igyekeznek biztosítani. A napi háromszori étkezéssel tápanyagszükségletük háromnegyed részét az óvodában kapják. Ezért fontos, hogy a gyermekek étrendje kellően változatos és megfelelő tápanyag összetételű legyen.

Az óvodai étkeztetés napjainkban – minden igyekezet ellenére – sem tudja az egészséges táplálkozás minden követelményét teljesíteni. A teljesítés nemcsak anyagiakon, de szemléleten (étrend-összeállításon), óvónői leleményességen (egészségpedagógiai kulturáltságon) és a szülők segítő együttműködésén (a kiegészítő táplálkozáson) is múlik.

A gyermeknek az egészséges táplálkozás érdekében naponta az öt alapélelmiszer-csoport mindegyik tagjából kell fogyasztania.

Egészségtudatos magatartás kialakítása: zöldség-gyümölcsfogyasztás (a gyermekek kedveljék a zöldséget, gyümölcsöt)

Az óvodapedagógus feladatai:

- Az étkezési szokásokat úgy alakítsa, hogy minél kevesebb várakozási idő maradjon.
- Csak akkor ülnek le a gyerekek, ha az étel az asztalon van.
- Tartsa tiszteletben a gyerekek étkezési szokásait és étkezési tempóját.
- A tízórai, az uzsonna folyamatosan történik, minden korcsoportban segítse elő az önkiszolgálást.
- Teremtse meg a kulturált étkezés feltételeit, alakítsa ki a helyes étkezési szokásokat, szabályokat.
- Kedveltesse meg az új ízeket, intenzív rágásra ösztönözzön. Folyamatos biztosítsa a folyadékot.
- Kiscsoportban az ebédhez megterített asztal várja a gyerekeket, középső és nagycsoportban naposok végzik a terítést.
- Az önálló merítésre és töltésre fokozatosan szoktassa rá a gyerekeket.

- Az étkezés utáni szalvéta használatot alakítsa ki a gyermekekben.
- Adjon lehetőséget az étkezések alatti csendes beszélgetésre.
- Az evőeszközök használatánál vegye figyelembe a gyerekek életkorát, egyéni képességeit.
- Minden nap legyen gyümölcs és/vagy zöldségfogyasztás az étrendjükben.
- Adjon tanácsot, hogy az óvodai étrendet otthon milyen ételféleségekkel egészítsék ki. Kerüljék a családi étkezés során az egészségtelen ételek és italok étrendbe állítását, így a cukros, sós, zsíros ételeket és italokat. Csökkentsék, vagy hagyják el az étkezési szokásrendjükből a cukrozott szörpöket, befőtteket, kólaféléket, a kekszet, a ropit, a chipset. Szerepeljen a családi étrendben kevesebb füstölt hús, felvágott, húskonzerv, állati zsiradék, és annál több alacsony zsírtartalmú tej, tejföl, sajt, hal, baromfi, barna kenyér.
- Óvodai napirend keretében ismertessék meg az óvodapedagógusok a dajkákkal együttműködve a gyermekeket új ízekkel, addig ismeretlen étel-és italféleségekkel. Az étkezést tegyék örömtelivé, teremtsenek jó hangulatot az ételek elfogyasztásához.
- Az egészséges táplálkozásra nevelés érdekében kapcsolják be a napi programba az alternatív egészségfejlesztő programot, (pl. projektek), játékos alkalmat teremtsenek arra, hogy a gyermekek maguk is részesei legyenek egyszerűbb ételek elkészítésének (pl. salátakészítés zöldségekből, gyümölcsökből – kóstolgatás, tízórai összeállítás).
- A nevelési év során legalább 2 alkalommal kerüljön sor az egészséges táplálkozást népszerűsítő szervezett tevékenységre. Ennek során a gyerekek őszi piacot, zöldséges üzletet, kerteket látogatnak meg. Ismerkednek gyümölcsökkel, zöldségfélékkel. Minden érzékszervet megmozgatnak a tapasztalatszerzés során, mindezeket versekkel, mondókákkal, mesékkel, körjátékokkal kísérve teszik még vonzóbbá a gyermekek részre.
- Az étkezések során előforduló minden féle tejterméket kóstoljanak meg a gyerekek.

Személyi higiéné:

Alapelvek

A testápolás a gyerekek tisztaság igényének kialakítását szolgálja. Az óvodai és a családi gondozási szokások összehangolása segít az azonos elvek betartásában.

Az óvodapedagógus, az óvodai felvétel után készítsen a gyermekről anamnézist, ezzel elindítja a gyermek megismerésének folyamatát. Elsősorban a gyermekek testi szükségleteinek feltárására helyezze a hangsúlyt. A testi szükségletek kielégítése alapozza meg a gyermekek jó közérzetét, ami minden egyéb tevékenység végzéséhez szükséges.

Az óvodapedagógus feladatai:

A bőrápoláshoz, fogmosáshoz, hajápoláshoz, az orr tisztán tartásához, a WC-használathoz teremtsen meg a feltételeket, többek között elegendő időt, nyugodt, türelmes légkört, hogy a gyermek fokozatosan, önállóan végezhesse ezeket a teendőket.

Alakítsa ki a különböző testápolási folyamatok technikáját, a műveletek sorrendiségét, az eszközök használatát gyakoroltassa be, a kialakult szokásokat szilárdítsa meg, a műveletek sorrendjét automatizálja.

Az elfogadás (beszoktatás) ideje alatt minden gyermekkel ismertesse meg a testápolási teendőket, tevőlegesen nyújtson segítséget, hogy a gyermekek megtanulhassák a fogásokat, testápolási szokások sorrendjét, s közben a műveletek során beszélgessen a gyermekekkel a bensőséges kapcsolat kialakítása érdekében.

Figyelmeztesse a gyermekeket a saját személyes eszközök használatára /pohár, fogkefe, fésű/. Biztosítsa a WC-zés lehetőségét a nap bármely szakában, a dajka és az óvodapedagógus nyújtson segítséget a WC rendeltetésszerű használatában, mely nemenként eltérő lehet.

A fogmosás igényének kialakítását az óvodába lépéstől kezdje meg, amely gyermekek sohasem használtak fogkefét, azokkal fokozatosan vezesse be a fogkefe használatát, eleinte csak szájjöblítést végezzenek. Fogmosásra ebéd után kerüljön sor.

A mosdóban elvárt viselkedés szabályaira figyelmeztesse a gyermekeket.

Ügyeljen a takarékosagra, ezért mindenből csak a szükséges mennyiséget használják /WC papír, víz, szappan, fogkrém, zsebkendő, stb./

A helyes orrfújás és zsebkendőhasználat kialakulását segítse elő, elérhető helyen biztosítsa a zsebkendőt a csoportszobában.

Esetenként a gyermek gondozatlanságát, ápolatlanságát bizalmasan beszélje meg a szülővel, tapintatosan tanácsokkal, ötletekkel segítse őket.

A testápolás hangsúlyozása érdekében évente több alkalommal szervezze meg a Védőnő által elvégzendő tisztasági vizsgálatot a gyermekeknél.

Az öltözködéssel, ruházattal kapcsolatos óvodai szokások:

A csoportszobai játékhöz kényelmes benti ruhát és váltócipőt /nem papucs/ viseljenek, az udvari játékhöz az időjárásnak megfelelő, udvari játékra alkalmas ruhát, cipőt.

Minden gyereknek legyen váltóruhája az öltözői polcán.

A szülőkkel való kapcsolattartás során az óvodapedagógus a megfelelő mennyiségű és minőségű ruházat és cipő biztosítására tegyen javaslatot. (műszálas anyagok kerülése, lábboltozatot és lábfejet védő cipők biztosítása, lógó alkatrészek eltávolítása)

A testnevelés foglalkozásokhoz legyen a mozgásnak megfelelő váltó ruházatuk. /tornacipő, zokni, trikó vagy póló, rövidnadrág, tornaruha/

Ünnepeken, ünnepélyeken viseljenek alkalomhoz illő ruházatot.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára biztosítjuk a tornafelszerelést, ha szükséges ünneplő ruhát.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Alakítsa ki már óvodába lépéstől kezdve a helyes öltözködési szokásokat, a váltóruha és a megfelelő ruházat biztosításához kérje a szülők segítségét.
- Tartsa szem előtt az időjárásnak megfelelő öltözködést, figyelmeztessen a túl- illetve alul öltöztetés veszélyeire.
- Tárjon fel összefüggéseket a gyermekek számára az időjárás és az öltözködés között.
- Az öltözködés folyamatában fokozatosan szoktassa a gyermekeket az önállóságra, tartsa szem előtt a gyerekek életkori sajátosságait, csak annyit segítsen, amennyit a gyerekek igényelnek.
- Biztosítson elegendő időt az öltözködésben a gyermekek eltérő igényei szerint.
- Ügyeljen a helyes sorrend kialakítására, majd a betartására is, váljék automatikussá.
- Juttassa sikerélményhez a kevésbé önálló gyermekeket az önállóságra ösztönzés és gyakorlás által, fokozza ügyességüket.

- Mutasson példát a gyerekek ruhadarabjainak összehajtogatásával, elrendezésével és ezt várja el a gyerekektől is. Ösztönözze a gyermekeket a ruhájuk, cipőjük esztétikus elhelyezésére.
- Szoktassa a gyerekeket a ruhák, cipők megóvására, tisztántartására.
- Nagycsoportosoknál érje el, hogy hőérzetüknek megfelelően önállóan alakítsák és változtassák öltözetüket.
- Fordítson figyelmet arra, hogy minél több gyermek sajátítsa el a cipőkötés technikáját iskolakezdésig.
- A gyermekek alvásiigényének egy részét az óvoda elégíti ki.

Mindennapos testnevelés, testmozgás:

Alapelv:

A mindennapi mozgás nélkülözhetetlen eleme az óvodai életnek, kedvezően befolyásolja az egész szervezet fejlődését.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Megfelelő szervezeti és időkereteket biztosítson az elegendő mozgás kielégítésére, minden gyermek számára
- Tegye lehetővé, hogy a gyerekek az egyéni tempójuknak megfelelően, sokat gyakorolhassák a különböző mozgásokat.
- Alakítsa úgy a környezetet, hogy a gyerekeket motiválja a mozgásos tevékenységek végzésére, ehhez biztosítsa a feltételeket.
- Rendszeres kirándulásokkal, természetjárásokkal is a szabad levegőn való aktív mozgást segítse elő.
- Szervezzen mozgásos tevékenységeket minden nap, megtervezve a helyet, időt, és a közegben való mozgást, építsen be prevenció, korrekció testi nevelési feladatokat figyelembe véve a korosztályok életkori sajátosságait.
- A gyermekek egészséges életmódját a változatos egészségfejlesztő testmozgással biztosítja.

Testi és lelki egészség védelme, fejlesztése, megőrzése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése:

Célunk a gyermekek testi és lelki egészségének megőrzése, fejlesztése, ellenálló képességük fokozása, valamint az egészséges életmód iránti pozitív attitűd kialakítása.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Az anamnézis során feltárt esetleges egészségi problémák (pl. asztma, allergia) figyelemmel kísérése, a gyermek egészségi állapotának megfelelő környezet biztosítása.
- A higiéniai szabályok következetes betartása és betarttatása: a környezet tisztán tartása, szükség szerinti fertőtlenítés.
- A betegségből felgyógyult gyermekek fogadása csak orvosi igazolással.
- Annak biztosítása, hogy a gyermekek minél több időt töltsenek a szabadban.
- Légfürdőzés és a szabad levegőn való tartózkodás lehetőségének megteremtése az évszaknak megfelelően, megfelelő ruházat és változatos mozgásos tevékenységek biztosításával.
- A nyári napirend kialakítása az egész napos szabad levegőn való tartózkodásra építve (kivételt képez a déli órákban, erős napsugárzás idején történő kint tartózkodás).
- A gyermekek nevelése önmaguk és társaik testi épségének megóvására, a baleset-megelőzés szabályainak megismertetése.
- Rendszeres orvosi, védőnői és fogorvosi szűrések biztosítása; a szükséges vizsgálatokra való figyelemfelhívás.
- A gyermekek fejlődésének folyamatos nyomon követése (pl. féléves testsúly- és magasságmérés), a sajátosságok figyelembevétele.

- A gyermekek önállóságának támogatása a szükségletek kielégítésében, a fokozatosság elvének betartásával.
- A balesetek megelőzésének biztosítása a megfelelő személyi és tárgyi feltételek fenntartásával, az eszközök és használati tárgyak rendszeres ellenőrzésével és karbantartásával.

Egészségnevelés az óvodai mindennapokban

A gyermekek egészségnevelése játékos, élményalapú formában valósul meg. Ennek keretében az óvodapedagógusok szabad beszélgetéseket, tapasztaltfeldolgozó tevékenységeket szerveznek, melyek során a gyermekek ismereteket szereznek például:

- a friss levegőn való mozgás, a természetes környezet egészségmegőrző hatásairól,
- a helyes higiénés szokásokról és azok fontosságáról,
- az egészséges táplálkozásról és a megfelelő folyadékfogyasztásról,
- a pihenés, a testmozgás és a jókedv szerepéről az egészség megőrzésében.

A beszélgetések során a gyermekek megtanulják megfogalmazni élményeiket, érzéseiket és tapasztalataikat, miközben erősödik a közösséghez tartozás érzése és az egészséges életmódhoz való pozitív viszonyuk

e) Bántalmazás, erőszak megelőzése

A kisgyermek minden erőszakos cselekvéssel kapcsolatosan élménytől meg kell védeni. Hangsúlyozzuk és felhívjuk a szülők figyelmét a TV vagy számítógépes játékok ilyen irányú káros hatására. Segítséget nyújtunk a családoknak a TV-nézés szokásainak kialakításához.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- A testápolási szokásoknak megfelelően a gyermekek teljesen önállóan, felszólítás nélkül tisztálkodnak, megfelelően és alaposan mosnak fogat, fésülködnek.
- A tisztálkodási eszközökre vigyáznak, helyére teszik azokat.
- Zsebkezdőjüket önállóan használják köhögéskor, tüsszentéskor egyaránt.
- Önállóan eldöntik, hogy mennyi ételt fogyasztanak, önállóan töltenek vizet a kancsóból.
- Készség szinten használják a kanalat, villát, kést.
- Esztétikusan terítnek, higiénikusan étkeznek.
- Étkezés közben halkán beszélgetnek.
- Önállóan öltöznek
- Ruhájukat ki-begombolják, cipőjüket befűzik, bekötik.
- Ruhájukat esztétikusan, összehajtva a polcukra helyezik.
- A környezetükben igyekeznek mindenütt rendet tartani.
- Kedvelik és igénylik a mozgásos játékokat.
- Szívesen, örömmel tartózkodnak a szabadban.
- Ügyelnek egymás testi épségére.
- Az egészségfejlesztés szempontjait, alapjait ismerik.
- Kedvelik a zöldségeket, gyümölcsöket.

5.3. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Célunk:

- a gyermekek egyéni érdekeinek, tulajdonságainak, képességeinek kibontakoztatása a közösségen belül, a csoport normái alapján.
- A különbözőség tiszteletben tartásával, egymás kultúrájának és szokásinak megismertetésével alakuljon ki.
- A gyermekek szűkebb és tágabb környezetének megismertetésével a hazaszeretet érzelmi megalapozása

Feladatunk:

- A gyermekek érzelmi életének gazdagítása
- Az emberi pozitív személyiségjegyek tudatosítása, az óvoda valamennyi alkalmazottjának modellértékű viselkedése, mintaadása. A negatív személyiségjegyek feltárása és azok megítélése, elítélése.
- A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, érzékszervi, értelmi vagy mozgássérült, hátrányos- és halmozottan hátrányos helyzetű, az elhanyagolt, valamint a kiemelkedő képességű gyermekek megsegítése, szükség esetén megfelelő szakemberhez irányítása.
- A gyermekek nyitottságára építve segítsük, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családjához való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, emberi környezetben a szépre és jóra, mindazok megbecsülésére.

Az érzelmi biztonságot nyújtó szeretetteljes családi légkör megteremtése

Célunk:

- Első és a legfontosabb az érzelmi biztonság, az otthonosság, derűs szeretetteljes légkör megteremtése a beszoktatástól az óvodáskor végéig. Családias légkörben kialakul a gyermek érzelmi kötődése társaihoz, felnőttekhez egyaránt.
- A gyermekek nevelése egyénre szabott szokás és szabályalakítással, az egyéni sajátosságok figyelembevételével.

Programunk megvalósításának fontos feltétele, hogy az óvoda alkalmazottai és a gyermekek, egymás közötti kapcsolatát pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze.

Az óvodapedagógus, pedagógia asszisztens és a dajka kiegészíti az anya szerepét, empatikus, meleg, elfogadó, szeretetteljes kapcsolatot alakítson ki a gyermekekkel.

A jó közérzet növeli a biztonságérzetét, nyitottabbá teszi a gyerekeket a társak felé, a szeretett felnőtt mintája követésre ösztönöz.

Az első találkozás az óvodával szinte minden gyerek esetében alapvetően befolyásolja az óvodához fűződő viszonyát. Már a beiratkozás előtt lehetővé tesszük, hogy a szülők, és a gyermekek betekintést nyerjenek az óvoda életébe. Ovicsalogató rendezvényt szervezünk számukra. Beíratáskor felajánljuk a szülőknek, hogy a leendő óvodapedagógusok otthon meglátogatják őket, ezáltal is jobban megismerik a gyermekek elsődleges közegét, továbbá a gyermekek a biztonságot adó otthoni közegben jobban megismerkedhetnek a leendő pedagógusukkal.

Óvodánk egyszerre kívánja elősegíteni a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, én-tudatának alakulását, teret engedve az önkifejező törekvéseinek.

Alapelvünk, hogy a gyermeket annak elfogadására, megértésére neveljük, hogy az emberek különböznek egymástól.

A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője.

Fontosnak tartjuk, a szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlását, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), szokás- és normarendszerének megalapozását.

Az elfogadás (beszoktatás) nagyfokú körültekintést, gyöngédséget, megértést kíván, lehetséges formái:

- anyával együtt, fokozatos beszoktatás (általában 3 nap)
- anya nélküli fokozatos beszoktatás,
- átmenet nélküli beszoktatás.

A szülő maga döntheti el, melyik beszoktatási formát választja, de természetesen, ha igényli, tanáccsal segítjük őket. Az új gyerekek behozhatják a kedvenc játékukat, tárgyukat az

óvodába. Megbeszéljük a szülőkkel, hogy az első napokban lehetőség szerint minél hamarabb vigyék el a gyerekeket. Lefekvéskor különösen gyengédségre van szükségük, simogatással, dúdolásal igyekszünk őket megnyugtatni. Egyszerű, érthető utasításokkal vezetjük be őket az óvoda rendjébe, ölbeli játékkal, mondókával igyekszünk oldani a feszültséget. Részben osztott csoportban a nagyobb gyermekek segíthetik a beszoktatást.

Már az elfogadás (beszoktatás) ideje alatt a tervezett szokásoknak megfelelően végezzék a tevékenységet, amit sok-sok érzelmi megerősítéssel játékosan gyakoroltat az óvodapedagógus, dajka, a gyermekek egyéni képességét, tempóját figyelembe véve.

Ebben az időszakban kiemelt szerepet kap a gyermekkel való közvetlen kapcsolat, a gondozás közbeni meghitt, személyes, testközeli együttlét.

Minden gyermek esetében különösen fontos a megértés, az elfogadás, az előítélet-mentesség. A nap minden percében érezzék, a velük foglalkozó felnőtt elfogadta őket. Akit megismernek, elfogadnak, ahhoz végérvényesen ragaszkodnak, nemcsak a gyerekek, hanem a szülők, illetve a tágabb család is. Óvodánk mentes az előítéletektől. Bátorítjuk a szülőket, hogy kérdezzenek bátran, ismerjék meg az óvoda szokásait, egész életét. Tudja meg miért fontos az óvoda napirendje, amely a gyermek fejlődő szervezetéhez, belső ritmusához alkalmazkodik.

Pozitív érzelmi töltésű társas kapcsolatok kialakítása

Célunk:

A gyermekek legyenek képesek felmérni saját helyzetüket a csoportban.

Képesek legyenek minőségi társas kapcsolatokat létrehozni.

A gyermekek pozitív kapcsolata csak úgy alakul ki, ha jól érzik magukat a csoportban. Bizalmuk, biztonságuk kialakulását elősegíti az óvoda felnőtt közössége, gyermekközössége.

Ebben kiemelkedő szerepe van az óvodapedagógusnak, aki irányítója s egyben társa a gyermeknek. A jó nevelés alapja a feltétel nélküli szeretet, korlátokkal együtt. Az óvodapedagógus próbálja megérteni, elsősorban érzelmileg a gyermeket, keresse meg jó tulajdonságait, pozitív vonásait, megnyilvánulásait, ezzel megkezdődhet a jó kapcsolat megalapozása, amibe megkapaszkodva megkezdheti a jó irányba fordítást. A csoportban általában az a viselkedés terjed, amit az óvodapedagógus figyelmével kitüntet, amit akarva, akaratlanul középpontba állít.

Az agresszív gyermek ne kapjon figyelmet az agresszivitásán keresztül. A negatív viselkedésmódot szándékosan mellőzni kell.

Az óvodapedagógus feladata, felelőssége, a gyerekekkel megismertetni, elfogadtatni azokat az elvárásokat, amelyek eltérnek az otthoniaktól, de teljesítésük elengedhetetlen a közösségi élet és tevékenység szempontjából.

Szükség esetén speciális szakemberek bevonását kezdeményezheti, különös tekintettel a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében.

Bevonhatja a gyerekeket a szabályok kialakításába, önmaguk fejlesztésébe.

Ügyeljen arra, hogy minden tevékenység elvégzésére megfelelő időt és helyet biztosítson. Ugyanakkor jelölje meg a pontos határokat is. Többszöri „határátlépésnél” vezessen be következményeket. Ugyanakkor adjon lehetőséget a javításhoz, kiemelt nevelő hatású lehet a „megelőlegezett bizalom”. Az értelmes fegyelem a csoport életének biztonságát, nyugalomát biztosítja, mélyíti az összetartozás élményét.

Az együttes tapasztalatok, élmények, tevékenységek a gyerekek között baráti kapcsolatokat, baráti csoportokat hoznak létre. Az óvodapedagógus támogassa ezeket, biztosítsa, hogy minél több időt tölthessenek együtt, biztosítson lehetőséget együttműködésre. Eközben a gyerek társai közt vállalt szerepét a többiek segítségével teljesíti, ha szükséges, lemond saját elgondolásairól. Ezen interakciók közben a gyermek „én-képe” erősödik, megtanulja figyelembe venni „a másikat”, a szocializációja felgyorsul. Konfliktushelyzeteiket egyre inkább képesek egymás között igazságosan elrendezni. /Ha elkerülhető, ne szóljunk bele konfliktusaikba./

A gyermekek érdeklődjenek a közösség érdekében végzendő feladatok iránt. Az ismétlődő közös örömteli tevékenység lassan a csoport hagyományrendszerébe épül, s növeli az összetartozás élményét.

Erkölcsei normák megalapozása az óvodáskorban

- Programunk alapja, hogy nem csak, hogy el kell viselni a „másságát”, de együtt élünk a sokszínűséggel, sőt örülünk a többértékűségből fakadó színes életlehetőségeknek. Ez pedig nem más, mint az eltérő szokások, nyelvek, kultúrák, életmódok, műveltségek,

anyagi lehetőségek összeegyeztetése azon a szinten, amely szinten egy csoport (esetünkben egy gyerekcsoport) együtt kell, hogy éljen napi több órán át.

- Célunk az együttműködés, a jó közérzet, a cselekvésre (játékra) készítető légkör kialakítása.
- Véleményünk szerint csak az az óvodai csoport válhat közösséggé, amelyikben minden egyes gyermek önmagában biztos, önálló és mindenkinek vállalható szerepet tölt be.
- Nevelésünk szerint a szokásrend kialakítása, és az azokhoz való alkalmazkodás az óvodai erkölcsi nevelés alapja. Az egyes szokások, együttélési normák „betartatása” tehát nem azonos időben zajlik az azonos életkorú gyerekeknél sem, viszont az egyes értékek, szabályok felnőtt általi megítélése azonos kell, hogy legyen
- A differenciálás tehát abban nyilvánul meg, hogy kitől, milyen szinten várjuk el ezeket a cselekedeteket. Véleményünk szerint az igazán hatékony dicséret a meglepés, az öröm és sosem a tárgyi jutalom, mint ahogy a szokások elmaradásánál vagy be nem tartásánál sem jó, ha büntetést kapnak a gyerekek. A többiek, a gyerekcsoport tagjai amúgy is kifejezik az egyes cselekedetekhez való viszonyukat, ami szintén a pozitív vagy negatív megerősítés egy szocializált formája, és ez az állapot már maga a közösségi érzés állapota.
- Nevelésfilozófiánk szerint ebben az életkorban elegendő, ha az erkölcsiség az egymásra figyelésben, az együttműködésben, segítségadásban megnyilvánul, illetve néhány együttélési szabály betartásában. (köszönés, játékeszközök helyére rakása stb.) A normák kialakulása és alkalmazása a mindennapok része, áthatja magát a gyermeki életet

Az értékelés és jutalmazás:

Cél: A gyermek helyes megnyilvánulásainak kialakítása, pozitív motiváció biztosítása.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Előmozdítja a gyermek, tanuló erkölcsi fejlődését, a közösségi együttműködés magatartási szabályainak elsajátítását, és törekedjen azok betartatására,

- Az értékelést fontos személyiség és közösségalkakító tényezőként alkalmazza. Az óvodában a pozitív értékelés az elsődleges: a jutalmazás és ennek előlegezett formája, a biztatás. Ezzel erősíti leginkább a gyermek helyes megnyilvánulásait, és ezzel alakítja ki a pozitív motivációkat.
- A gyermekek fejlődésének átfogó értékelését az óvodapedagógusok az óvodai évek teljes időtartama alatt, évente két alkalommal végzik a KRÉTA rendszerben rögzített fejlődési értékelő lap kitöltésével. Az értékelés a gyermek egyéni fejlődési ütemére és fejlettségére épül, elsődleges eszköze a tudatos megfigyelés, a gyermek tevékenységeinek és produktumainak vizsgálata. A nagycsoportosok esetében az értékelés kiegészül az iskolakezdéshez szükséges készségek és képességek dokumentálásával, amely kötelező jelleggel szolgálja az iskola-előkészítő fejlesztő tevékenységek megtervezését.
- 5 éves kortól a DIFER alapmérés, melyet évente 2 alkalommal végzünk el és ismertetjük a szülőkkal.
- A gyermekek jutalmazásának elvei és formái: Az óvodában alkalmazott jutalmazás a verbális és nonverbális kifejezések, és kommunikációs eszközök, érzelmek kifejezése, kiemelt megtisztelő feladatadás, kedves tevékenység biztosítása.
- A jutalmazás mindig konkrét, a gyermek számára érthető, a társak számára is motiváló hatású.
- A fegyelmező intézkedések az életkori sajátosságokból fakadóan mindig a pozitív irányba ható mintaadás, átterelés, motiválás, megbeszélés, szélsőséges esetben tevékenység megállítása.
- Elkülönítés (csoport területéről), étel, tárgy vagy szeretetmegvonás nem alkalmazható. Mindig a gyermek viselkedésének közösségellenességére irányul, a pillanatnyilag adott magatartást ítéli el és nem a gyermeket.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- Ragaszkodnak óvodájukhoz, társaikhoz, felnőttekhez. Ezt érzelmekben, tettekben, szavakban hozzák nyilvánosságra.
- A gyermekeknek igényévé válik a viselkedés és a helyes cselekvés szokásszabályainak betartása. Egymást figyelmeztetik a szabályok betartására.

- Felnőtt kérése nélkül is segítenek egymásnak, együtt éreznek a közösség tagjaival.
- Érdeklődnek társaik, barátaik iránt, ha az óvodán kívül találkoznak, szeretettel köszöntik egymást.
- Kialakul a gyermekekben a különbözőség elfogadásának képessége.
- A csoportba érkező vendégeket köszöntik, szeretettel fogadják.
- Igényükké vált a tevékenységekben való részvétel és együttműködés.
- A tevékenységeket türelmesen, a megbeszéltek alapján befejezik. Képesek nyugodtan ülni, figyelmesen meghallgatják a felnőttek, gyermekek közléseit.
- A közösségért szívesen dolgoznak, bíznak önmaguk képességeiben.
- Értékelik saját tetteiket és az eléjük tárt magatartási példákat.
- Alakuljon ki az igazmondás iránti igény, a tettek reális következményeinek elfogadása
- Konfliktusos helyzetekben társaikkal képesek egyezkedni.
- Igyekeznek legyőzni a felmerülő akadályokat.
- Szociálisan éretté válnak az iskolába lépésre.
- Tisztelik, becsülik szülőföldjüket

5.4. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az óvodai nevelés nyelve a magyar. Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés célja: az anyanyelv szeretete, ismerete a kommunikációs kedv fenntartásával, továbbá az inger- és élmény gazdag környezet megteremtésével, az érzékelés észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás, alkotóképesség, és a mozgás fejlődésének folyamatos biztosítása. Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.

Feladatunk:

Az óvodai nevelési módszerek segítségével a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása oly módon, hogy ezen keresztül fejlődjenek megismerő, kognitív képességei:

- egyre pontosabb, valóság-hű észlelés
- érzékelés
- a szándékos figyelemösszpontosításra való képesség
- a valósághoz közelítő gazdag képzeleti működés
- reprodukív emlékezet
- problémamegoldó, kreatív gondolkodás
- alkotóképesség
- elemi fogalmi gondolkodás
- kommunikációs képességek

Az óvodapedagógus feladatai:

- Ismerje az óvodásgyermek általános pszichés tulajdonságait, a gyermekek egyéni fejlettségét és érdeklődését
- Kínáljon sok olyan lehetőséget, amelyek érdekesek, cselekvésre készítő, mozgásigényükhöz is alkalmazkodó, egyben megismerési vágyaikat is kielégítő, használja ki a játéksituációkban rejlő lehetőségeket.
- Biztosítson valamennyi értelmi képességet, különösen a képzelet és kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezetet.
- Folyamatosan bővítse és rendszerezze a gyermekek spontán és tervezetten szerzett ismereteit és tapasztalatait, a különböző élethelyzetekben való gyakorlásukat.
- Biztosítsa a projekt témákban való ismeretszerzés során a szándékos figyelemösszpontosításra való képesség fejlesztését, az ok-okozati összefüggések felfedeztetését.
- Ösztönözze a gyermekeket a nyitott, játékos helyzetek megteremtésével a többféle megoldás keresésére, valamint az egyéni válasz keresésére.

- Játékos tanulással segítse a gyermek kognitív tanulási eredményességét
- Különösen fontos, hogy egyes területeken lemaradt gyermekek is megtalálják a számukra kedvező lehetőségeket a tanuláshoz, a fejlődéshez.
- A gyermekek fejlesztését azok adottságainak, készségeinek, képességeinek figyelembevételével tervezze meg.
- Felelősségteljesen, szakmailag kompetensen adjon javaslatot az óvodavezetőnek az egyes gyermekek iskolára való alkalmasságát illetően.

Az értelmi fejlesztésen belül kiemelt jelentőségűnek tartjuk az **anyanyelv fejlesztését**, s a roma gyermekek esetében is a magyar nyelv elsajátítását értjük. Az ismeretek megszerzésének, a gondolkodás fejlesztésének, a gyermek környezetével való érintkezésnek legfőbb eszköze a nyelv, a beszéd.

Szükségük van a gyerekeknek arra, hogy megismerjék tágabb környezetük nyelvét azt a nyelvet, amellyel társadalomba való integrálódásuk létrejöhet.

A nyelvi kultúra folyamatos elsajátítása, vele együtt a környező világ megismerése, amelyben a szavak sokat segítenek – hozzájárulnak a tapasztalatok nyelvi rögzítéséhez, velük való gondolkodáshoz, - kíváncsiságot, vágyat kelthetnek a gyermekben a széles körű műveltségtartalom megismerése iránt.

A magyar nyelvi kultúra elsajátítását, az életkorhoz alkalmazkodó műveltségtartalmak birtokba vételét, tudásvágyuk növelését.

A verbális fejlesztés fontos eleme a beszédhallás észlelés, a hangok felismerése, emlékezetbe vésése és felidézése, valamint a tiszta artikuláció elsajátítása. Ezekkel segíthetjük, hogy beszédük értelmesen fejlődjön, hogy egyre több magyar szót ismerjenek meg, amelyekkel a tapasztalataikat is kifejezhetik. A helyes, tiszta artikuláció segíti a beszéd értését. Mondókák, egyszerű ritmikus verselések gyakori ismétlésével, szükség szerinti korrekcióval célt érhetünk.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Beszéde legyen követésre méltó, kifogástalan, ösztönözze a gyermekeket a nyelvtanilag helyes beszédre.

- Hallgassa meg a gyermeket, válaszoljon kérdéseire, elégítse ki a kíváncsiságát.
- Legyen türelmes, érdeklődő, figyelmes és közvetlen, legyen képes a gyermekekkel meghitt beszélgetést folytatni.
- Bízassa a gyermekeket is egymás türelmes meghallgatására.
- Késztesse a gyermekeket gondolatainak, érzelmeinek, szükségleteinek, kívánságainak szóbeli kifejezésére.
- Bővítse aktív és passzív szókincsüket.
- Természetes körülmények között fejlessze a beszédet és a kommunikációs készséget.
- Támogassa a magyar nyelv elsajátításában a nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozó gyermekeket, az eltérő szociokulturális háttér figyelembevételére épülő differenciált készség és képesség fejlesztés megvalósítását.
- A napirendben biztosítson lehetőséget a reggeli beszélgető körre, ezáltal ösztönözze a gyermekeket az önálló beszédre, gondolataik megfogalmazására.
- Fektessen nagy hangsúlyt a szabad önkifejezésre, erősítse a gyermekek természetes közlési vágyát pozitív beszélő környezet megteremtésével.
- Az anyanyelvi nevelést valamennyi tevékenységi forma keretében valósítsa meg. Építse be a mindennapi játéktevékenységbe az anyanyelvi játékokat.
- Differenciáltan fejlessze a lemaradást mutató gyermekeket egyéni fejlesztés keretében, egyéni fejlesztési terv alapján.
- Kérje szakember segítségét a beszédfejlődésben, hangképzésben való lemaradások, hiányosságok felismerése és kezelése érdekében.
- Működjön együtt a logopédussal, fejlesztőpedagógussal és a családdal a megelőzés és korrekció területén.
- Szűrje ki a beszédhibás gyermekeket, kérje szakember segítségét.
- Hívja fel a szülők figyelmét az otthoni beszélgetés fontosságára.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- A természeti és társadalmi környezetről szerzett tapasztalatok által kialakul a valóságghű észlelés.
- Tapasztalatait, élményeit emlékezetében felidézi.
- Tapasztalatait, élményeit képes kifejezni szóval, tevékenységgel, rajzzal.
- Képes elemi következtetések levonására, egyszerű ítéletalkotásra.
- Képes önálló döntéshozatalra.
- Képes a feladatok gondolati véghezvitelére: helykeresés, eszköz kiválasztás, társválasztás.
- Kedveli, ismeri a fejlesztőjátékokat, társasjátékokat
- Életkorának megfelelő szókinccsel rendelkezik, nyelvtanilag helyesen fejezi ki magát.
- Képes a hallott szöveg megértésére, érti, használja a magyar nyelvet.
- Szívesen, bátran kezdeményez beszélgetést a felnőttekkel és társaival.
- Figyelmesen meghallgatja társait, a felnőtteket.
- Beszéde megfelelő sebességű, jól érthető, többnyire megfelelő hangsúlyozású.

Befogadás:

Óvodába lépés előtt, beiratkozáskor már megismerkedünk a családdal, elbeszélgetünk az otthoni szokásokról, a gyermek egyéni igényeiről. A helyet ahová a kis óvodás először lép, már korábban megmutatjuk, érdeklődünk a kedvenc játékaról, így az első nap már nem idegen környezetben, új arcok, személyek megismerésével telik.

A gyermekek fogadására különösen készülünk. Lehetővé tesszük az anyás/apás beszoktatást, s a gyermek igényeitől függően a bent tartózkodást.

Első nap kis ajándékkal lepjük meg a kis óvodást és Ő is behozhatja kedvenc játékát.

A többi gyermekdallal, mondókéval köszönti, elkíséri a jelével ellátott helyre, ezzel is tanúsítva azt, hogy nagyon vártuk. Nagyon fontos az első pozitív élmény. Az óvodapedagógus empátikus képességével próbálja kitapasztalni ebben a néhány napban, hogy a gyermeknek mire van igénye ahhoz, hogy jól érezze magát: a simogató dajkálásra, az együttjátszásra vagy

éneklésre, bábozásra, stb. Megismerjük a gyermek viselkedését, játékfejlettségét, szociális érettségét, érzékenységét. Ezek alapján tervezzük meg a beszoktatás többi lépését, mindig szem előtt tartva a biztatást, egyéni bánásmódot, mellyel átsegítjük őket a beilleszkedés nehézségein. Különös figyelmet fordítunk a hátrányos helyzetű családból érkező gyermekekre. Tudjuk, hogy számukra a segítő kéz, elfogadás, a szeretet, az ölelés még fontosabb, melyben biztonságban érezhetik magukat.

6. Az óvodai élet megszervezésének elvei

Személyi feltételek

A Nadapi Kerekerdő Pedagógia Programjának sikeres végrehajtásához az alábbi személyi feltételek szükségesek:

Beosztás	Létszám
Óvodavezető	1 fő
Óvodapedagógus	2 fő
Pedagógiai asszisztens	2 fő
Konyhai kisegítő, dajka	1 fő
Dajka	2 fő

Az óvoda arculatában meghatározó jelentőségűnek tekintjük dolgozóink felkészültségét emberi értékeiket.

Az ideális óvodapedagógus az alapvető humanista értékek hordozója, amelyhez megfelelő szakmai felkészültség társul, s ez mindennapi pedagógiai tevékenységében kifejeződik.

Fontos a „belső” és a „külső” összhangja, az érzések, gondolatok és a viselkedés „kongruenciája” (megfelelése). Ez biztosítja a nevelői magatartási megnyilvánulások hitelességét. A nevelőtestület közös értéknek fogadja el, a toleranciát, empátiát, egymás segítségét, együttműködést, egymás véleménye iránti megértést, az emberi méltóság (a

gyermek, és a szülők, valamint a munkatársak) tiszteletben tartását, az esztétikus óvodai környezet jelentőségét, a nevelői tevékenység rugalmasságát, a helyzethez és a gyerek egyéni jellemzőihez történő alkalmazkodást, felelősségtudatot, az önművelési –önfejlesztési igényt.

Ezeken túl meghatározó személyiségjegye kell, hogy legyen a demokratikus nevelési stílus, amely ösztönzi a gyerekek kezdeményezéseit, messzemenően figyelembe veszi szükségleteiket. Alapelvei az elismerés, a dicséret, az elfogadás. Körülötte a légkör oldott, bizalomteli, barátságos, melyre jellemző a csoport érzelmi kiegyensúlyozottsága, a közepes vagy alacsony zajszint, az elmélyült játék, figyelmes viselkedés.

Az óvodapedagógus bánásmódja, az eltérő szükségletek, érzelmi állapotok és hangulatok iránti toleranciája a gyerekek egymás közötti kapcsolatában mintát jelent. Az, hogy az adott helyzetben mi tűnik a leginkább megfelelőnek, a tevékenység tartalma, a gyerekek életkora és sajátosságai, eddigi tapasztalatai és elképzelései alapján alakítja ki.

Az óvodába érkező gyermekek alapos megismerésének és szakszerű fejlesztésének alapvető feltétele az óvodapedagógusok folyamatos önképzése, továbbképzése, önálló tanulása. Ennek érdekében az óvodapedagógus feladata, hogy részt vegyen a számára előírt pedagógus-továbbképzéseken, folyamatosan képezze magát.

Célunk a program megvalósítását segítő további szakképesítések megszerzése továbbképzéseken, konferenciákon, országos szervezésű rendezvényeken való részvétel.

A nevelőtestület belső továbbképzéseit az előzőekben felsorolt óvodapedagógiai témájú rendezvényeken hallott, tapasztalt szakmai információkra építjük, egyéni érdeklődés, felajánlás és a nevelőtestület igénye alapján.

A Pedagógiai Programban rögzítetteken túl az óvodapedagógus feladata, hogy:

a pedagógiai programban és az SZMSZ-ben előírt valamennyi pedagógiai és adminisztratív feladatait maradéktalanul teljesítse,

- pontosan és aktívan részt vegyen a nevelőtestület értekezletein, a fogadóórákon, az ünnepségeken és az éves munkaterv szerinti rendezvényeken,
- határidőre megszerezze a kötelező minősítéseket,
- megőrizze a hivatali titkot,
- hivatásához méltó magatartást tanúsítson,
- a gyermek, érdekében együtt működjön munkatársaival és más intézményekkel.

Az óvodapedagógus és a nevelőmunkát közvetlenül segítő dajka és pedagógiai asszisztens együttműködése:

Munkájukat a gyerekek napirendjéhez igazítva, az óvodapedagógusok irányítása mellett végzik, egyértelműen elkülönítjük mely esetben kompetens, mely esetekben segítő a szerepük.

A nevelőmunkát közvetlenül segítő dajka kompetens szerepkört tölts be:

- az óvoda óvó-védőfunkciójának teljesítése során;
- a gyermekekről kapott információk felettesei felé való továbbításában;
- az óvoda vagyon-és állapotvédelmében;
- a munkaköri leírásában rögzített feladatok önálló, szakszerű teljesítésében;
- minden olyan esetben, amikor felettesei –óvodavezető, óvodapedagógus munkaköréből adódó feladatokkal bízzák meg;
- saját szak-és önképzésében; –megszerzett szakmai ismeret-és tudásanyagának a gyakorlati munkájába való beépítésében;
- munkakapcsolatainak kiépítésében, ápolásában;
- saját élményű tapasztalatainak átadásában;

- saját elfogadó, befogadó attitűdjének kiépítésében;
- lelki egészségének védelmében.
- A nevelőmunkát közvetlenül segítő dajka segítő szerepkört tölt be az óvoda alap-és kiegészítő feladatainak teljesítésében;
- az óvoda nevelő-személyiségfejlesztő funkciójának betöltése során;
- a gyerekek hátránykompenzálásának folyamatában;
- a gyerekek tehetséggondozásában;
- a gyerekek egyéni bánásmódot igénylő feladatellátása során;

Tárgyi feltételek:

- Világos, esztétikusan berendezett kettő csoportszoba, melyekhez tartozik 1 öltöző és 1 mosdó.
- A mosdó esztétikusan csempézett, a WC-k szeparáltak
- A csapok fölötti tükrök a gyerekek önállóságát segítik valamennyi tisztálkodási teendőben.
- A gyermeklétszám csökkenése esetén egy csoport működik
- Egy külön helyiség biztosítja a logopédiai fejlesztést
- Udvarunkon megfelelő mennyiségű és minőségű játékeszköz került letelepítésre, a megfelelő árnyékolás még nem teljesen áll rendelkezésünkre.
- A mindennapos mozgást, torna tevékenységet a csoportszobák átrendezése után lehet megtartani
- Az épület további helyiségei: iroda, mely nevelői szoba is egyben, melegítő konyha, felnőtt öltöző, tisztítószeres raktár, fejlesztőeszköz tároló

6.1. Napirend

A gyermekek egészséges fejlődéséhez, életritmusuk kialakulásához elengedhetetlen a napirend. Életkori sajátosságuknak megfelelően szükségük van aktív és pihenő időszakra. Az óvoda ennek megfelelően biztosítja a napi tevékenységeket, különösen figyelve arra, hogy

legtöbb idő a szabad játékra jusson. A közösségi szokások kialakítását, az önállóság fejlesztését, a vegyes életkorú gyermekek arányát, a kötött és kötetlenül szervezett programokat vettük figyelembe a legoptimálisabb napirend kialakításához.

Célunk:

- a gyermekek szükségleteinek, igényeinek figyelembevételével biztosítani a folyamatosságot, esetként rugalmasan változtatni,
- a tevékenységek feltételeinek (hely, idő, eszköz) megteremtésével optimális körülmények létrehozása a képesség fejlesztéshez,
- a gondozási teendők elvégzése által teret adni az önállóságra nevelésnek,
- a természeti és társadalmi környezet megismertetésével lehetőséget adni a pozitív érzelmi viszony kialakításához.

Süni csoport (középső – nagycsoport) napirend javaslata az óvodai programhoz:

Napirend	IDŐSZAK: SZEPTEMBER 1-TŐL- JÚNIUS 19.
Gyülekező (7:00- 8:10)	Gyülekező, szabad játék (csoportszobában / udvaron)
Szabad játék (8:10- 8:30)	Szabad játék a csoportszobában Nagycsoportosok iskola-előkészítő fejlesztése: összesen napi 45 perc játékos, differenciált formában
Mindennapos mozgás (8:30- 8:40)	Mindennapos mozgás – frissítő torna csoportszobában. Jó idő esetén az udvaron.
Tízórai (8:40-9:10)	Előtte és utána testápolási teendők Tízórai

<p>Heti terv szerinti tevékenység (9:10-9:50)</p>	<p>Heti terv szerinti tevékenységek: Játékba integrált tanulás, komplex módszerrel (párhuzamosan is végezhető differenciált tevékenységek)</p> <ul style="list-style-type: none"> - beszélgetés (beszélgető kör) - verselés, mesélés, drámajáték - rajzolás, festés, mintázás, kézimunka - ének zene, énekes játék, gyermektánc - külső világ tevékeny megismerése - komplex mozgásfejlesztés <p>(benne matematikai tartalmú tevékenységek) Párhuzamosan is végezhető differenciált tevékenységek.</p> <p>Nagycsoportosok iskola-előkészítő fejlesztése: összesen napi 45 perc játékos, differenciált formában.</p>
<p>Zöldség, gyümölcs fogyasztás (9:50- 10:10)</p>	<p>Előtte és utána testápolási teendők. Zöldség, gyümölcs fogyasztás</p>
<p>Heti terv szerinti tevékenység - célzott fejlesztő foglalkozások Udvari Játék (10:10-11:40)</p>	<p>Heti terv szerinti tevékenységek: Játékba integrált tanulás, komplex módszerrel (párhuzamosan is végezhető differenciált tevékenységek)</p> <ul style="list-style-type: none"> - beszélgetés (beszélgető kör) - verselés, mesélés, drámajáték - rajzolás, festés, mintázás, kézimunka - ének zene, énekes játék, gyermektánc - külső világ tevékeny megismerése - komplex mozgásfejlesztés

	(benne matematikai tartalmú tevékenységek) Párhuzamosan is végezhető differenciált tevékenységek. Udvari játék és szabad mozgás, irányított mozgásos tevékenységekkel. Nagycsoportosok iskola-előkészítő fejlesztése: összesen napi 45 perc játékos, differenciált formában.
Ebéd (11:40-12:30)	Előtte és utána testápolási teendők Ebéd
Csendes pihenő (12:30- 14:30)	Mese Pihenés, folyamatos felkelés
Uzsonna (14:30-15:00)	Előtte és utána testápolási teendők Uzsonna
Szabadjáték, fakultációk (15:00- 16:30)	Szabad játék (csoportszobában / udvaron) Fakultációk
Óvoda zárás (16:30)	

Maci csoport (kis – középső csoport) napirend javaslata az óvodai programhoz:

Napirend	IDŐSZAK: SZEPTEMBER 1-TŐL- JÚNIUS 19.	
Gyülekező (7:00- 8:10)	Gyülekező, szabad játék (csoportszobában / udvaron)	
Szabad játék (8:10- 8:20)	Szabad játék a csoportszobában	

Mindennapos mozgás (8:20- 8:30)	Mindennapos mozgás – frissítő torna csoportszobában. Jó idő esetén az udvaron.	
Tízórai (8:30-9:00)	Előtte és utána testápolási teendők Tízórai	
Heti terv szerinti tevékenység (9:00-9:40)	Heti terv szerinti tevékenységek: Játékba integrált tanulás, komplex módszerrel (párhuzamosan is végezhető differenciált tevékenységek) - beszélgetés (beszélgető kör) - verselés, mesélés, drámajáték - rajzolás, festés, mintázás, kézimunka - ének zene, énekes játék, gyermektánc - külső világ tevékeny megismerése - komplex mozgásfejlesztés (benne matematikai tartalmú tevékenységek) Párhuzamosan is végezhető differenciált tevékenységek.	
Zöldség, gyümölcs fogyasztás (9:40- 10:00)	Előtte és utána testápolási teendők. Zöldség, gyümölcs fogyasztás	
Udvari Játék (10:00-11:30)	Udvari játék és szabad mozgás, irányított mozgásos tevékenységekkel.	
Ebéd (11:30-12:20)	Előtte és utána testápolási teendők Ebéd	
Csendes pihenő (12:20- 14:30)	Mese Pihenés, folyamatos felkelés	

Uzsonna (14:30-15:00)	Előtte és utána testápolási teendők Uzsonna	
Szabadjáték, fakultációk (15:00- 16:30)	Szabad játék (csoportszobában / udvaron) Fakultációk	
Óvoda zárás (16:30)		

Napirend nyári időszakban	IDŐSZAK: JÚNIUS 22-től - AUGUSZTUS 31-ig.
Gyülekező (7:00-8:30)	Gyülekező Szabad játék és mindennapos mozgás a csoportszobában, szabadban
Tízórai (8:30-9:00)	Előtte és utána testápolási teendők Tízórai
Tízóraitól – ebédig (9:00-11:40)	Szabad játék és mindennapos mozgás a csoportszobában és szabadban. Játékba integrált tevékenységek: – beszélgetés, – verselés, mesélés, drámajáték, – rajzolás, festés, mintázás, kézimunka, – ének, zene, énekes játék, gyermektánc, – külső világ tevékeny megismerése. Szervezett, játékos mozgásos tevékenységek a csoportszobában / szabadban. Nagycsoportosok iskola-előkészítő

<p>Zöldség, gyümölcs fogyasztás</p> <p>(9:50-10:00)</p>	<p>fejlesztése napi összesen 45 percben, játékos formában, differenciáltan.</p> <p>Előtte és utána testápolási teendők Zöldség, gyümölcs fogyasztás</p>
<p>Ebéd</p> <p>(11:40-12:15)</p>	<p>Előtte és utána testápolási teendők Ebéd</p>
<p>Ebédttől – Uzsonnáig</p> <p>(12:15-14:30)</p>	<p>Mese Pihenés Folyamatos felkelés</p>
<p>Uzsonna</p> <p>(14:30)</p>	<p>Előtte és utána testápolási teendők Uzsonna</p>
<p>Uzsonnától- Az óvoda zárásáig</p> <p>(15:00-16:30)</p>	<p>Szabad játék Mozgásos játékok a csoportszobában és a szabadban</p>
<p>Óvoda zárás</p> <p>(16:30)</p>	

6.2. Hetirend

Az óvodai nevelőmunka tudatosan, a gyermekek életkori és egyéni sajátosságait figyelembe véve szerveződik. A heti terv összeállításánál elsődleges szempont a szabad játék és a mozgás kitüntetett szerepe, amelyek a gyermek fejlődésének legfontosabb szinterei, így a nap és a hét legnagyobb részét teszik ki.

A megvalósítandó tevékenységek között hangsúlyos a gondozás és az egészséges életmód szokásainak alakítása, valamint a tanulás játékos, élményszerű formában történő biztosítása. A különböző életkorú gyermekek eltérő érdeklődési területeihez, kíváncsiságához, tehetségéhez igazodva szervezzük a tevékenységi formákat és azok tartalmát.

A foglalkozások időkeretét az életkor határozza meg:

3–4 éveseknél: 5–10 perc

4–5 éveseknél: 10–15 perc

5–6–7 éveseknél: 20–30 perc

Az óvodapedagógus rugalmasan szervezi a tevékenységeket, figyelembe véve a gyermekek egyéni képességeit, érdeklődését és terhelhetőségét. A differenciált bevonódás lehetővé teszi, hogy minden gyermek a saját tempójának megfelelően kapcsolódjon be a közös tevékenységekbe, aktív vagy passzív részvétellel. Az egyéni fejlesztés tartalmát és időtartamát mindig a gyermek szükségletei és fejlettségi szintje határozza meg.

A **nagycsoportos gyermekek számára** a hatályos jogszabályi előírásnak megfelelően a tanköteles kort megelőző **nevelési évben naponta összesen 45 perc iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységet biztosítunk**. Ez játékos, élményszerű formában, differenciáltan, a gyermek terhelhetőségéhez igazodva valósul meg, szükség esetén több részletben, a nap folyamán. A tevékenység célja a részképességek fejlesztése, valamint az iskolai életre való fokozatos felkészítés.

HETIREND	
NAP	TEVÉKENYSÉG
HÉTFŐ	Mindennapos mozgás Külső világ tevékeny megismerése Komplex cselekvő-felfedező tevékenységek. Fókuszban a verselés, mesélés, drámajáték Iskolára előkészítő fejlesztések (nagycsoport)
KEDD	Mindennapos mozgás Verselés, mesélés, drámajáték Komplex cselekvő-felfedező tevékenységek Fókuszban a

	rajzolás, festés, mintázás, kézimunka Iskolára előkészítő fejlesztések (nagycsoporth)
SZERDA	Mindennapos mozgás Verselés, mesélés, drámajáték Komplex cselekvő-felfedező tevékenységek Fókuszban az ének, zene, énekes játék, gyermektánc Iskolára előkészítő fejlesztések (nagycsoporth)
CSÜTÖRTÖK	Verselés, mesélés, drámajáték Komplex mozgásfejlesztés – középső- nagycsoporth úszás Iskolára előkészítő fejlesztések (nagycsoporth)
PÉNTEK	Mindennapos mozgás Verselés, mesélés, drámajáték Komplex cselekvő-felfedező tevékenységek Fókuszban a külső világ tevékeny megismerése, matematika tartalmú tevékenységek Iskolára előkészítő fejlesztések (nagycsoporth)

7. Az óvodai élet és tevékenység formái

7.1. Játék

„A játék a gyermek útja annak a világnak a megismeréséhez, amelyben élnek és amelyet tovább alakítani hivatottak.”

(Gorkij)

- A játékban benne van mind az, amit a világból érzékelnek és amit magukról és a felnőttekről gondolnak a gyerekek.
- A játékban feltárulkozik a gyermeki lélek, éppen ezért terápiaként is alkalmazható, felszabadító hatású.

- A játék „olyan, mint ha” az igazi világ volna, csak éppen gyermek szabályozza a rendjét.
- A játék a gyermek szemével nézve a külső és belső valóság sajátos és izgalmas keveredése.
- A gyermek a játékban való kiteljesedés által válik majd egészséges érzületű felnőtté.
- A gyermek a játékon keresztül kezdi megtanulni elfogadni társait, ezáltal építgeti társas kapcsolatait (szocializáció), képessé válik az együttműködésre.
- Az együttes élmény pótolhatja a hiányos szocializációs folyamatokat.
- A játék a képesség fejlesztés tárháza.
- A játék kielégíti a gyermek kíváncsiságát.

Ezek a megállapítások is alátámasztják azt, hogy a gyermek fejlődésében a játék alapvető jelentőségű, mással nem helyettesíthető. Az óvoda lehetőséget ad az egész napos játékra, szabad cselekvésre, mely a gyermek személyiség fejlődéséhez vezet.

Az óvodapedagógus feladata:

- hogy időt, helyet és eszközt, nyugodt légkört biztosítva segítse elő a gyermek örömszerző tevékenységét.
- Az óvodapedagógus teljes személyiségével legyen a játékot támogató, nyitott, elfogadó, megértő, empatikus, segítőkész.
- Reagáljon a gyermeki jelzésekre, mely sok információval szolgálhat. Az óvodai napirendet úgy alkotjuk meg, hogy a lehető legtöbb idő a gyermek által választott cselekvésre fordítható legyen. A teret úgy igyekszünk kialakítani, hogy a gyermekek egymás zavarása nélkül tudják azonos időben végezni a különböző játékfajtákat: gyakorló játék, szerepjáték, konstruáló játék, szabály játék, bábozás, alkotás, stb. A játékszerek helyét is e szerint alakítjuk ki. Az udvari játékaink esztétikusak, biztonságosak és megfelelő méretűek.
- Az óvodapedagógus kezdeményező, irányító tevékenysége csak estenként valósul meg pl.:
  - új gyermek esetén,
  - unatkozó gyermek esetében (ötletadás) vagy ha a játék megreked, eldurvul
  - differenciált foglalkozás esetén (felzárkóztatás)
  - a gyermek kifejezett kérésére.

Legtöbb esetben az óvodapedagógus csak megfigyelő, szemmel követő, metakommunikációs jelekkel „kommunikáló”, segítséget nyújtó szerepet vállal. Elvünk, hogy a gyermek a játék során önmagához képest fejlődjön. Megfigyeléseink jó útmutatóként szolgálnak a fejlesztéshez. Megfigyelhetjük a személyiségére ható folyamatokat pl.:

- testi-lelki, mentális változásokat,
- tudást és tapasztalatgyűjtést (intellektuális fejlettségét)
- kapcsolatteremtő, kommunikációs készségének fejlődését,
- fantáziára épülő spontán vágy teljesülését,
- mozgás fejlődését,
- a közösségben való alkalmazkodását (helyes és helytelen viselkedést)
- kulturált viselkedését,
- emberi értékeket (tolerancia, együttérzés, egyéb erkölcsi értékek)

A 3-tól 7 éves korú gyermek játékfajtái

Gyakorló játék:

- a legkisebb óvodások jellemző játéka, ami nem mindig társas tevékenység
- a funkció gyakorlás, ritmikus ismétlődés jellemző rá,
- fejleszti a térérzékelést, a dominanciát, szem-kéz koordinációt, technikai érzéket.

Az óvodapedagógus feladata a mozgástér, játékeszközök, idő biztosítása. Legyenek a kicsik számára húzható, rakosgatható játékok, melyekkel ezt a megismerő tevékenységet folytatni tudják.

Szerepjáték, szimbolikus játék:

- a szerepek átélésével egyéni vágyai, félelmei, ötletei, fantáziája, valósághoz való viszonya nyilvánul meg a gyermeknek,
- komplex lehetőség a személyiség fejlődésre (pl. gátlások oldása).

Az óvodapedagógus feladata, hogy a gyermeki „üzeneteket” kódolja, ennek tudatában válassza meg a pozitívan ható módszereket. Ha szükséges kis segítséget ad a hely, idő, eszköz biztosításán kívül pl.: metakommunikációs jelek, ötlet, biztonságot adó jelenlét, támogató légkör.

Konstruktív-építő játék:

- a szerkesztés, alkotás örömeinek átélése, mely logikus gondolkodást fejleszt, sikerélményt nyújt az egyéni ötlet, elképzelés megvalósításával,

- együttműködést vár el a gyermekektől.

Az óvodapedagógus feladata az építő kellékek (nem csak játékok, hanem természetes anyagok – kavics, gesztenye stb.) felajánlása, az elmélyült munkához, nyugodt környezet, szeparált hely megteremtése.

Bábozás, dramatizálás:

- a konfliktusok feloldását, a gyermeket ért hatások újra átélését szolgálja,
- a valóság és kitaláció keveredése,
- kifejezi az érzelmi állapotot,
- az anyanyelv területén fejleszti a személyiséget,
- az együttműködés jelei tapasztalható, amikor egymást kiegészítik, segítik a szerep megformálásában.

Az óvodapedagógus feladata, hogy segítséget nyújtson a szükséges eszközök, kellékek, jelmezek kiválasztásában, elkészítésében. A játék téma, cselekmény előbbre mozdítását egy-egy ötlettel segítse elő, ha az megreked egy ponton.

A barkácsolás által létrehozott eszközöket más játékba használják fel a gyerekek, ezért összefonódik az „alkotás” a szerepjátékkal, konstruáló játékkal, bábozással. Munkájuk eredménye örömmel tölti el a gyermekeket. Teret ad a fantázia kibontakozásának, finom motorikus fejlődésnek. Az óvodapedagógus feladata a gyűjtőmunkára szoktatás és a technikai segítség (az eszközök, szerszámok használatának megtanítása).

A szabályjáték két csoportra osztható:

1. Társas játékok, egyéb értelem fejlesztő játékok (kártya, dominó, puzzle, társas -nyelvi játékok, logikai játékok).

2. Mozgásos verseny – és dalos játékok (csoportépítő és bizalom játékok, körjátékok)

Mindkettőnél fontos a szabályok pontos betartására törekvés, az együttműködés, a fegyelem és kitartás, a siker és kudarc helyes megélése.

Az óvodapedagógus feladata néhány esetben a szerepek beosztása, az irányítás, a következetesség a szabályok betartásához, a motiválás.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- a gyermek tudjon elmélyülten, személyisége kontrolálásával játszani
- alakítson ki egy-egy ötlet alapján játszóhelyet,
- egyéni fantáziával hozzon létre játékeszközt,
- önként vállaljon szerepet, a játék végéig tartsa be a szabályt,
- képes legyen jobb pozícióról, egy-egy szerepről mások kedvéért lemondani,
- a valóság mind több szituációját képes legyen átélni,
- figyelme, kitartása a játék végéig tartson,
- ismerje meg önmagát, képességeinek határait,
- csoporttársaival működjön együtt,
- segítsék egymást a probléma és konfliktus helyzetek megoldásában,
- vigyázzanak a játékok épségére.

7.2. Tevékenységben megvalósuló tanulás

Az óvodai élet egész folyamatában tanul a gyermek. A tanulás elsődleges feltétele a gyermek cselekvő aktivitása. Ennek érdekében **az óvodapedagógus feladata** olyan óvodai életet szervezni, melyben a gyermekek minél több érzékszervvel, cselekvéssel, impulzussal fedezhetik fel a világot.

Nevelésünkben a tapasztalatok, ismeretek, a tanulás tartalma a közvetlen környezetéből származzanak, tehát ennek megfelelően kell kiválasztani a témát, a helyszínt, a megismerés módját. A gyermekek kíváncsiságára, érzelmi beállítottságára, önkéntelen figyelmére alapozva irányítjuk a gyermeki gondolkodás fejlődését. Az óvodai tanulás alapja az óvodapedagógus és a gyermek egymásra ható közös tevékenysége.

A megismerő tevékenység formái:

1. Spontán, játékos tapasztalatszerzés
  - az óvodapedagógus által felkínált vagy a gyermek önként választott játéktevékenysége
2. Utánzásos minta és modellkövetés
  - szokások, eszközök használata
  - vegyes életkorú csoportban az áthallgatás lehetősége.
3. A gyermek kíváncsiságának kielégítése

- kérdéseire válaszolás,
  - ismereteinek rendszerezése
4. A hely, a környezet adta tapasztalatszerzés
- élmények, megfigyelések.
5. Az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységek, irányított ismeretszerzés.
6. Gyakorlati probléma és feladatmegoldás
- megbízatások,
  - előre nem tervezett élethelyzetek megoldása.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- olyan műveltség tartalmak megszerzése, mely lehetővé teszi az iskolába lépést,
- valóság-hű észlelés képességének elsajátítása,
- legyen nyitott a gyermek a külvilágra,
- kérdéseit tudja megfogalmazni,
- legyen képes figyelem összpontosításra, probléma megoldásra, kreatív gondolkodásra, ok-okozati összefüggések felfedezésére az életkorától elvárható szinten,
- alakuljanak ki azok a jártasságaik, melyek eljuttatják az érzelmileg motivált cselekvés, gondolkodás szintjéről a fogalmi gondolkodásig.

7.3. Mesélés-verselés, anyanyelvi nevelés

Az óvodai irodalmi nevelés középpontjában a mese és a vers áll, amelyek a gyermekek érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődésének meghatározó eszközei. Számunkra a mese a „csend szigete”: nyugalmat teremt, segíti az élmények feldolgozását, táplálja a képzeletet és hozzájárul a belső biztonság kialakulásához.

A mesekincs gerincét a magyar népmesék adják, ugyanakkor helyet biztosítunk az igényes klasszikus és kortárs irodalmi alkotásoknak is. Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek a mesékkel és versekkel naponta több alkalommal, de legalább két alkalommal találkozzanak. A feldolgozást különböző módszerekkel és eszközökkel tesszük sokszínűvé, amely erősíti a mese és a vers személyiségformáló hatását.

A differenciált irodalmi nevelés során életkori sajátosságokhoz igazodva haladunk:

- **Kiscsoportban** rövid, egyszerű állatmeséket, láncmeséket, mondókákat és verses meséket alkalmazunk, amelyekhez játékos mozgást, ritmust kapcsolunk.
- **Középső csoportban** hosszabb mesék és versek kerülnek előtérbe, ösztönözzük az önálló versmondást, és bevezetjük a dramatizálást, bábozást.
- **Nagycsoportban** a gyermekek már több versszakos versekkel, tündér- és tréfás mesékkal ismerkednek meg, dramatizálnak, báboznak, önálló mesemondásra vállalkoznak, sőt kitalált történetek elmondására is lehetőséget kapnak.

A játékos mozgással összekapcsolt mondókázás és verselés átszövi a mindennapokat, hozzájárul a ritmusérzék, a szókinccs és a kifejezőképesség fejlődéséhez. Tudatosan törekszünk arra, hogy a gyermekek a családban is részesüljenek a mesemondás és mondókázás élményében, ezáltal az óvoda és a család irodalmi nevelése kiegészítse egymást.

A dramatizálás és bábozás fejleszti a gyermekek alkotó fantáziáját, kreativitását, önkifejező képességét, valamint lehetőséget ad érzelmeik feldolgozására.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- a mese és a vers élményforrássá válik, gazdagítja az anyanyelvi képességeket (beszédértés, szókinccs, nyelvi kifejezőképesség),
- a mesék és versek memorizálása segíti a tanulási képességek fejlődését,
- a bábozás és dramatizálás hozzájárul a társas kapcsolatok, az együttműködés és az önkifejezés fejlődéséhez,
- a gyermekek gondolataikat és érzelmeiket életkoruknak megfelelő szókinccsel, érthető formában tudják kifejezni.

7.4. Ének, zene, énekes játékok, gyermektánc

A magyar zenei nevelés szilárd alapja a közös éneklés. Fontos, hogy a gyermekek felszabadultan énekeljenek. A környezet hangjainak megfigyelése, az ölbéli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés, örömet jelentenek a gyermekeknek, közben fejlődik esztétikai fogékonyságuk, zenei ízlésük, magatartási kultúrájuk, és mindennapi tevékenységüknek részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával.

Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét. Folyamatosan bővítjük az ének-zenei eszközeinket (ritmusdallamhangszerek, fejdíszek, néptánc ruhák, kendők, kalapok tárházát), amelyeket a gyerekek szívesen használnak.

Éneklésre, mondókázásra vagy körjátékok játszására napközben bármikor adódhat alkalom. Kiscsoportban legfontosabb feladatunk: a gyermekek figyelmének felkeltése, megfelelő hangmagasságú, tiszta énekléssel az

- egyenletes lüktetés megéreztetése,
- éneklés egy-két gyermekkel,
- ölbeli játékokkal,
- höcöggetőkkel,
- kis hangterjedelmű gyermekdalokkal,
- mondókákkal.

-játékos, utánzó mozdulatokkal (helyben)

Középső csoportban feladatunk:

- játékos közös éneklés, kisebb csoportban,
- bábbal egyéni éneklésre serkentés,
- körbejárás elsajátítása, egyenletes lüktetés megéreztetése járással,
- akusztikus inger és a mozgás összekapcsolása (taps, dobbantás stb.)
- utánzó mozdulatok, változatos sorformák játszása.

Nagycsoportban feladatunk:

- a csoport tisztán énekeljen, az óvónő indítása után egyedül is
- a tiszta éneklés javítása csoportban és egyénileg
- merjenek önállóan dalt választani, egyedül énekelni
- esztétikus köralakítása, megtartása
- nagy térben mozgó komplikáltabb mozgásformák elsajátítása, Pl. szerepcserés, párválasztós, sorgyarapodós játékok, tánclépések, térformák,
- tempó és dinamika összekapcsolása
- zenei kreativitás fejlesztése: karmesteres játékkal, mondókák dallamosításával, kérdés-felelet játékokkal stb.
- nagyobb hangterjedelmű dalok, népdalok, énekes játékok megtanítása

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- óvodás koruk végére kedveljék meg a gyermekek a mondókákat, énekes játékokat,
- élvezettel hallgassák a zenehallgatási anyagokat, hangszeres zenét,
- ismerjék meg magyar zenei kultúránk néhány jeles alkotását,
- ünnepeinkhez, hagyományainkhoz kapcsolódó dalokat énekelgessenek,
- tudjanak egyenletes lüktetést kiemelve mondókázni, a mondókák ritmusát lejátszani,
- örömmel zenéljenek, tudjanak 2-3 hangszert használni (csörgődobok, xilofon)
- kezdeményezzék önállóan, kis csoportban, játék közben vagy a nap folyamán kedvük szerint az énekes játékokat,
- az esetlegesen előforduló más zenei kultúrából érkezett gyermek hazájának zenei szemelvényeit is ismerjék meg a gyermekek.

7.5. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

A rajzolással, festéssel, mintázással, kézimunkával, barkácsolással a gyermekek élmény és fantázia világát gazdagítjuk, képi kifejezésüket, tér, forma, szín képzeiteket alakítjuk. Gondolkodásukat fejlesztjük, esztétikai érzéküket, érzékenységüket, szép iránti igényességüket, nyitottságukat folyamatosan formáljuk. Vizuális eszközeink felhasználásával állandó lehetőséget biztosítunk élményeik, gondolataik különböző technikákkal történő kifejezésére.

Az óvodapedagógus feladata:

- Olyan élményeket biztosítani, amelyek segítik önkifejezési vágyukat, alkotó kedvüket.
- Felfedeztetni gyermekeinkkel a környezet szépségeit.
- Spontán alkotókedvükre építeni, ebből bontakoztatjuk ki vizuális-esztétikai látásmódjukat.
- A csoportszobában az alkotáshoz szükséges eszközöket elérhetővé tenni a gyermekek számára.
- A nap bármely szakában rajzolhatnak, mintázhatnak, kézimunkázhatnak és barkácsolhatnak. Szövünk rongyból, formálunk agyagból, fonunk csuhéjból, vesszőből.

Feladatunk bemutatni a műalkotásokat, a népművészeti tárgyakat, akár eredeti, akár reprodukció formájában. Az elkészült műveket kiállítani az öltözőben elhelyezett faliújságon. Az aktuális témának megfelelően a legszebb gyermekmunkákkal díszíteni az óvoda folyosóit. Az óvodásoknak kiírt rajzpályázatokra a vállalkozó szellemű gyermekek munkáit rendszeresen elküldeni. A tevékenység közben a gyerekek felszabadultan beszélgethetnek, értékelhetik egymás és saját munkáit, mondókázhatnak, énekelgethetnek.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- ismerkedjenek meg minél több technikával, eszközzel, azok használatával,
- ismerkedjenek meg több művészeti alkotással,
- alkotásaikban érvényesüljön az önkifejezés, az egyéni látásmód, a fantázia (öröm legyen számukra az alkotó tevékenység)
- legyenek képesek élményeiket, érzéseiket kifejezni különböző technikákkal,
- környezetükben képesek legyenek meglátni a szépet.

7.6. Mozgás

Az óvodában megszervezett mozgáshoz a 3–7 éves korú gyermekek anatómiai-élettani sajátosságai megfelelő feltételt teremtenek a motoros képességek és pszichés tulajdonságok fejlesztéséhez.

Az óvodapedagógus feladatai:

- változatos mozgásanyag gyakoroltatása, játék közbeni alkalmazása, ami a személyiség sokoldalú fejlesztését eredményezi;
- a mindennapos mozgás biztosítása minden gyermek számára, játékos, fejlesztő formában, a gyermekek életkori sajátosságaihoz igazítva;
- heti egy alkalommal, csütörtöki napon komplex nagymozgásfejlesztő tevékenység szervezése, amely a mozgáskoordináció, a ritmusérzék, az állóképesség és a testtudat fejlesztését szolgálja;
- a nevelési év egy részében a nagycsoportos gyermekek számára a csütörtöki nagymozgást úszásoktatás váltja ki, amely hozzájárul a harmonikus mozgásfejlődéshez és a vízbiztonság kialakításához;
- a mozgás iránti igény felkeltése és fenntartása, a mozgás megszerettetése;

- a megfelelő hely és eszközök biztosítása a mozgásos tevékenységekhez a csoportszobában és a szabadban egyaránt.

Az óvodai mozgásanyag alapozó jellegű a gyermekek testi nevelésében. Pozitív hatása van a következőkre:

- motoros és technikai képességek,
- koordinációs képességek,
- finommozgás, ritmusérzék,
- állóképesség, ügyesség,
- gyors reagálás, helyzetfelismerés,
- szabályok betartása,
- önfegyelem, kitartás, akaraterő,
- figyelem fejlesztése,
- én-kontroll és együttműködés.

A rendszeres, napi szinten megszervezett mindennapos mozgás, valamint a heti rendszerességgel megvalósuló nagymozgásos tevékenységek biztosítják a gyermekek egészséges életmódjának kialakulását. A nagycsoportosok úszásoktatása a nagymozgás kiegészítő tevékenységeként jelenik meg, fejlesztve a mozgáskoordinációt, az állóképességet és a vízbiztonságot.

A nevelés során kiemelt szempont a motiváció, a körülmények megteremtése, a szabályok kialakítása és a pozitív megerősítés. Időjárástól függően a lehető legtöbb időt a szabadban töltjük. Az eszközök és tevékenységek kiválasztásánál mindig figyelembe vesszük a gyermekek életkorát, fejlettségi szintjét és a csoport összetételét.

A fejlődés várható eredménye az 5.2. fejezet végén található.

7.7. A külső világ tevékeny megismerése

A gyerekeket körülvevő természeti és társadalmi környezetről lehetőséget biztosítunk az életkornak megfelelő tapasztalatszerzésre, ezek feldolgozására. A környezetünk adta lehetőség kihasználása legfőbb célunk. Az információ szerzés sokoldalú biztosításával gyarapítjuk az aktív és passzív szókincsüket.

„Optimális” helyrajzi adottságunk elősegítik, hogy természetes környezetben tevékenyen tapasztalhassanak folyamatosan a gyermekeink. A környezet feltérképezése után változatos tevékenységeket szervezünk, melyeken keresztül tapasztalatokat gyűjthetnek, szerezhhetnek a természeti és társadalmi környezetről. A környezeti nevelés színterét nehéz szétválasztani a többi nevelési területtől, szinte körbefogja azokat, ezért az évszakok témakörét alapul véve tervezzük és szervezzük óvodai életünket. A négy évszak ritmikusságára, változásaira, a hónapok aktuális eseményeire építünk.

Igyekszünk a fenntartható környezeti nevelést cselekvéssel, tapasztalatszerzéssel elmélyíteni, kialakítani.

Magaságások a bio gazdálkodás alapjait adják az intézménybe járó gyermekeknek.

Feladatainkat a gyermekek spontán érdeklődésére alapozva, illetve korosztálynak megfelelően a gyermekekkel együtt tervezzük meg. A gyűjtő munkákba a szülőket is aktívan bevonjuk. Tervezésünk során a környezeti nevelés szorosan összekapcsolódik a matematikai ismeretszerzéssel, hiszen nagyon sok matematikai jellegű tapasztalatokat szereznek a gyerekek, és ezeket a többi tevékenységekben is alkalmazzák. Ez által alakul ítélőképességük, fejlődik tér-, sík-, és mennyiség szemléletük. Komplex foglalkozásaink magukban foglalják a testápolástól a közlekedésig, a családtól a helyes viselkedésig mindazt, ami a gyermeknek támpontot nyújthat a környezetében meglévő szabályok megismeréséhez és gyakorlásához.

Ezek a tervezett kezdeményezések, illetve spontán ismeretszerzések a nap bármely szakában megvalósíthatóak. Lehetőséget adunk a gyermekek önálló véleményalkotására, döntési képességeik fejlődésére, a környezet alakításában. A kisgyermekkorú környezetvédelmi nevelés szellemében természetszerető, környezetbarát gyermekeket nevelünk.

Óvodásaink aktívan részt vesznek környezetük tisztaságának megőrzésében (szelektív szemétgyűjtés, levélseprés, gereblyezés, virágültetés, bokrok, fák, virágok megóvása).

Kirándulások alkalmával tudatosítjuk a gyermekekben, hogy viselkedésükkel ne zavarják az élővilág nyugalmát. Mindezekkel elősegítjük a környezettudatos magatartásuk formálását, alapozását, alakítását.

Fontosnak tartjuk a környezethez való pozitív viszony alakítását, a természet értékeinek megbecsülését. Ezt elősegítjük a természeti ünnepek óvodán belüli megszervezésével (Állatok világnapja, Madarak-fák napja, Takarítási világnap, Víz világnapja, Föld napja).

A környezetünk mennyiségi és formai összefüggéseinek megismerése:

A külső világ megismerésének tevékeny része, az analízis-szintézis, konkretizálás, elvonatkoztatás, gondolkodási műveletek alkalmazásának gyakorlati lehetősége. A gyermekekkel a környező valóságot, a természet törvényszerűségeit és összefüggéseit ismertetjük meg. Megalapozzuk a logikus gondolkodást. Matematikai érdeklődésüket folyamatosan kielégítjük, élményeket, eszközöket biztosítunk a tapasztalatszerzéshez. Szemléletüket úgy formáljuk, hogy gondolkodási műveleteik, készségeik, képességeik, fejlődjenek. Megismertetjük gyermekeinket: mennyiségi viszonyokkal, a színekkel, halmazokkal, tö-és sorszámnevekkkel, egyszerű labirintus játékokkal, ritmikus sorokkal, a pár fogalmával, variációs lehetőségekkel, egyszerű és bonyolultabb társasjátékokkal, a tükörkép fogalmával, a relációkkal, az irányokkal, névutókkal, a kiterjedésekkel, tér és síkmértani formákkal és egyéb gyűjtőfogalmakkal.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- tudják személyes adataikat (nevük, szüleik neve, pontos lakcímük, születési helyük, idejük)
- ismerjék az évszakokat, jellemzőiket,
- ismerjék a napszakokat, a hozzá tartozó tevékenységeket,
- igazodjanak el közvetlen környezetükben,
- legyenek tisztában a gyalogos közlekedés szabályaival,
- ismerjék az állatok fajtáit, hasznukat, gondozásukat,
- ismerjék fel a környezetükben található növényeket, tudják megnevezni és gondozni azokat,
- legyenek tisztában az emberi test részeivel, ismerjék érzékszerveiket,
- természeti és társadalmi környezetüket becsülik meg és óvják, sajátítsák el az ehhez szükséges magatartást,
- tudjanak legalább 10-ig számolni,
- tudjanak különféle elemekből ugyanannyit, többet-kevesebbet előállítani,
- értsek és helyesen használják a mennyiségekkel és halmazokkal kapcsolatos fogalmakat,
- tudjanak térben és síkban tájékozódni, használják helyesen a névutókat,
- matematikai ismereteik jelenjenek meg játékaikban,
- probléma megoldásaik során alkalmazzák logikai készségüket.

7.8. Munka jellegű tevékenységek

Az óvodás korú gyermek óvodai életében a munka jellegű tevékenységek, a kooperatív tanulási formán keresztül fontos szerepet kapnak. A gyermekek aktív részvételével, és érdeklődésével kreatívan fejlesztjük a gyermekek együttműködési készségét. A munkavégzéshez szükséges attitűdök, képességek, készségek kialakítása (kitartás, önállóság, felelősség, céltudatosság) tevékenységeken keresztül történik. Az egyes munkafajtákat fokozatosan vezetjük be, ezzel biztosítjuk a munka állandóságát és folytonosságát. Fontos, hogy a gyerekek a munka jellegű tevékenységeket, önként, örömmel végezzék. A munkafolyamat segítse a problémamegoldás, feldolgozás útját. A tevékenységhez kapcsolódó, spontán beszédhelyzetekben megjelennek a különböző beszédformák (udvarias megszólítás, cselekvésre szólítás, utánzásra késztetés, kérdés, köszönés, dicséret verbális kifejezései), a munkavégzéssel kapcsolatos fogalmak. Fontosnak tartjuk megalapozni - pozitív megerősítéssel - a közösségért végzett mindennapos tevékenységüket.

Önkiszolgáló munka:

Az önkiszolgáló munka a gyermekek természetes, mindennapi szükségleteinek önálló kielégítését, valamint környezetünk rendjének megőrzését és helyreállítását jelenti.

Önkiszolgáló munkák:

- öltözködés, vetkőzés
- testápolás,
- étkezés.

Naposi munka:

A naposi munka közösségi megbízás. A naposság feladattudatot feltételez. A naponta választott naposok feladatai lehetnek: az asztalterítő leterítése, az étkezéshez szükséges eszközök szétosztása, segédkezés az étel felszolgálásában, folyadék öntésében. Óvjuk a naposokat attól, hogy egész nap készütségekben legyenek.

Alkalomszerű munka

Arra törekszünk, hogy a gyerekek minél nagyobb önállóságra tegyenek szert, egyszerű feladatok adásával. Egy részük szabályosan ismétlődik, más részük esetleges. Ezek lehetnek:

- teremrendezés,
- segítségnyújtás a felnőtteknek,
- megbízások teljesítése,

- ajándékkészítés, segítségnyújtás a kisebbeknek, stb.

A gyerekek alkalomhoz és évszakokhoz kapcsolódóan végeznek kerti munkát. Ez is segíti a természet szeretetére, megóvására nevelést. A mindennapi munkálkodásuk közben a gyermekek ismerkednek környezetükkel, mozgásos érzékszervi információkat szereznek, ezáltal fejlődnek képességeik, közösségi magatartásuk, akarati tulajdonságaik, esztétikai érzékük. Megtanulják a gyakran használt munkaeszközök alapfogásait és képesek lesznek az együttműködésre is.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- alakuljon ki a munkatevékenységhez kapcsolódó pozitív viszony a gyermekekben,
- életkoruknak megfelelő megbízásokat teljesítsenek,
- ismerjék egy adott munkatevékenység elvégzésének folyamatát,
- legyenek kitartóak, megbízhatóak, becsüljék meg mások munkáját.

8. Az óvoda kapcsolatrendszere

Szülők-családok

Az óvoda és a család együttműködésének alapja a kölcsönös tisztelet, bizalom és nyitottság. Fontosnak tartjuk, hogy a szülők világosan lássák az óvodai nevelés céljait és értékeit, hiszen csak így valósulhat meg a közös cél: a gyermekek harmonikus személyiségfejlődése és kiegyensúlyozott, boldog gyermekkor.

Óvodánk biztonságos, egészséges testi és érzelmi környezetet biztosít, amelyben a gyermekek fejlődése, tanulása és közösségi beilleszkedése zavartalan lehet. A családok életminőségének javításához az intézmény úgy tud hozzájárulni, hogy a gyermekek számára nap mint nap derűs, elfogadó, családi légkört teremt.

Az eredményes együttműködés érdekében kiemelten fontosnak tartjuk:

- a folyamatos párbeszédet a szülők és pedagógusok között,
- az elfogadó, nyugodt, családi légkör fenntartását,

- a jól bevált kapcsolattartási formák ápolását és folytatását (családlátogatás, szülői értekezlet, fogadóóra, nyílt nap, napi érintkezés),
- színes, közös programok szervezését (pl. tökfáragó délután, adventi barkácsolás, szülői bál, tojásfadísztítés, ismeretterjesztő előadások),
- családi és óvodai ünnepek megtartását a kialakult hagyományok szerint.

A szülők részéről ma már elvárás, hogy az óvodai nevelésen és gondozáson túl fakultatív programok is színesítsék a gyermekek mindennapjait. Intézményünk nyitott ezekre az igényekre, hiszen a változatos hatások hozzájárulnak a gyermekek sokoldalú fejlődéséhez és iskolára való felkészüléséhez. Így a szülők kérésére továbbra is biztosítjuk a néptáncot, az angol nyelvi játékos foglalkozásokat, az úszást és a mozgásfejlesztő jógát, de nyitottak vagyunk más szülői javaslatok befogadására is.

Az óvodapedagógusok szakmai megítélése szerint az egyéni fejlesztésekre is kiemelt figyelmet kell fordítani, amelyek személyre szabottan támogatják a gyermekek fejlődését.

Fontosnak tartjuk, hogy óvodánk a hagyományos értékeket megőrizve, ugyanakkor korszerű szemlélettel működjön. Különösen lényegesnek érezzük a kulturált társas érintkezést, az illem és az emberi méltóság tiszteletének átadását, hiszen mindez a gyermekek, a szülők és a dolgozók kapcsolatának is alapját képezi.

A mai világban egyre inkább teret nyer az elektronikus érintkezés, ami gyakran felületessé teszi az emberi kapcsolatokat. Ezért különösen fontosnak tartjuk a személyes találkozásokat, beszélgetéseket, eszmecseréket, amelyek során a szülők tájékoztatást kaphatnak gyermekük fejlődéséről, és megoszthatják velünk problémáikat, javaslataikat.

Szülői közösségünk nem csupán résztvevője, hanem aktív alakítója is az óvoda életének. Számítunk az SZMK aktív részvételére a programok szervezésében, a közösségi életet gazdagító javaslatok, ötletek, újítások megfogalmazásában. Fontosnak tartjuk, hogy a szülők és az óvoda közösen formálják intézményünk mindennapjait, ezzel is példát mutatva gyermekeink számára az együttműködés, az összefogás és az emberi értékek tiszteletének fontosságáról.

Iskola

Óvodánk és a velencei iskola – mint társiskolánk – között jó és szoros kapcsolat áll fenn. Kiemelt célunk, hogy az óvodából az iskolába való átmenet gyermekeink számára zökkenőmentes és biztonságot nyújtó legyen. Ennek érdekében a tavaszi szülői értekezleteken igényeljük az iskola bemutatkozását, a nagycsoportos gyermekekhez pedig meghívjuk a leendő első osztályos tanítónőket, akiknek személyes jelenléte segíti az ismerkedést. A szülők számára tanácsokat adunk az iskolaválasztáshoz.

A nagycsoportosok minden évben részt vesznek egy játékos, interaktív délelőttön a társiskolában, ahol megismerkedhetnek az iskola épületével, légkörével, valamint a pedagógusok játékos foglalkozásokat tartanak számukra. Ez segíti a gyermekeket abban, hogy nyitottan, bizalommal és érdeklődéssel várják az iskolakezdést.

Kapcsolatunk kölcsönös: szívesen fogadjuk az iskola igazgatóját és pedagógusait óvodai ünnepeinken, rendezvényeinken, ugyanakkor az iskola is nyitott az óvoda közössége felé, lehetőséget adva közös programok, események szervezésére.

Fontosnak tartjuk, hogy gyermekeink ne féljenek, hanem magabiztosan, nyitottan és talpraesetten kezdjék meg iskolai életüket, ezzel is elősegítve a sikeres átmenetet és az új közösségbe való beilleszkedést.

Pedagógiai szakszolgálat

Fenntartva az eddig kialakított eredményes együttműködést, továbbra is igénybe kívánjuk venni az utazó logopédus szolgáltatásait, valamint a gyógytestnevelés ellátást. A Nevelési Tanácsadótól kiemelten az iskolaérettség megállapításában várunk szakmai támogatást, ugyanakkor örömmel élünk a lehetőséggel, hogy szükség esetén fejlesztő pedagógus bevonására, illetve a gyermek Szakértői Bizottsághoz történő továbbítására is sor kerülhet. Intézményünk aktívan részt vesz a kért statisztikák elkészítésében, az adatszolgáltatásban, és hasznosítja a számunkra továbbított pályázati kiírásokat, programajánlatokat, információkat és továbbképzési lehetőségeket.

Fenntartó

Együttműködésünket nyitottság jellemzi, a szabad információáramlás. Kölcsönös, egymás érdekét szem előtt tartó, segítő kapcsolattartásra törekszem. Szeretnék támaszkodni az önkormányzat által képviselt jogszerűsége, törvényessége.

Felelősséggel járok el az Alapító Okiratban és a Működési Szabályzatban meghatározott feladatok betartásában, betartatásában, az intézményi vagyon védelmében. Tájékoztatom a hivatalt az óvodában folyó pedagógiai munkáról, eredményekről, az esetlegesen felmerülő problémákról (pl.: karbantartási munkák, családok szociális helyzete stb.) Felelek a feladatellátás zavartalanságáért, a közüzemi szolgáltatások takarékos használatáért. Javaslatot teszek az intézmény működéséhez kapcsolódó költségvetés elkészítéséhez.

Biztosítom az adatok és dokumentumok védelmét. Adatokat, statisztikákat bocsájtok a rendelkezésére. Fokozottan figyelek a balesetek megelőzésére, a biztonságos működésre, a munkavédelmi szabályok betartására.

Védőnő, gyermekorvos, családgondozó

A szociális háló és jelzőprogramban továbbra is részt veszünk. Kidolgozzuk a gyermekvédelmet, rendszeresen javaslatokat teszünk a segítségnyújtásra. Egészségügyi vizsgálatokat bonyolítunk le, esetlegesen szakrendelésre irányítással. Tanácsokat kapunk az egészségmegőrzésre, életmód változtatásra stb.

Kapcsolat az egyházzal

Az Óvodai Alapprogram szerint biztosítani kell a gyermek számára a család vallási meggyőződése szerinti hitoktatást. Igény szerinti hitoktatásra lehetőség van óvodánkban.

9. Gyermek és ifjúság védelem, esélyegyenlőség, tehetségek gondozása, integráció

Munkánk tartalma a gyermekek esélyegyenlőségének növelése, a gyermeki jogok és érdekek érvényesítése, testi-lelki egészségüknek és a családban történő nevelésüknek elősegítése, szükség szerint segítségnyújtás, tehetséggondozás, valamint együttműködés a különböző intézményekkel és szakemberekkel. Minden gyermeket megillet a különleges bánásmódhoz

való jog: az intézményeknek figyelembe kell venniük a gyermekek igényét és ehhez igazodva kell nyújtani egyénre szabott nevelést. Pl.:

- integrációs felkészítést, személyiségfejlesztést,
- szociális hátrányból eredő lemaradás csökkentését,
- tehetségek ellátását,
- beilleszkedési és magatartási problémák kezelését.

Feladatunk:

- A hátrányos helyzetű, veszélyeztetett gyermekek és családok segítése.
- A gyermekek fejlődését korlátozó ártalmak kiszűrése, külső speciális szakemberek bevonásával (logopédus, Pedagógiai Szakszolgálat).
- Külső segítőkkel, gyermekvédelmi szervekkel, intézményekkel való kapcsolattartás, együttműködés.
- Biztosítjuk a gyermekek differenciált és egyéni fejlesztését.
- Figyelemmel kísérjük a gyermek rendszeres óvodába járását.
- A feltáró munka után a felzárkóztatást, tehetséggondozást megtervezzük, megvalósítjuk (a gyermekek fejlődési lapjain feljegyzéseket készítünk).
- A szülőkkel megfelelő, együttműködő kapcsolatot alakítunk ki.
- Biztosítjuk a gyermekeket megillető jogok érvényesülését, szükség esetén védő,-óvó intézkedésre javaslatot teszünk.

Az integrációs programunk tartalma kiterjed az óvodai nevelés mindazon területeire, amelyek kiemelkedő jelentőséggel bírnak a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek fejlődésének elősegítésében. Biztosítjuk a fejlesztésre szoruló gyermeknek és szüleinek a gyermek állapotához, a szülő körülményeihez alkalmazkodó segítséget.

Az intézmény fontos feladata a képességek kibontakoztatása, a tehetséges gyermekek felismerése, nyilvántartása, egyéni nyomon követése, a tehetségek gondozása és fejlesztése, élve az intézményi és az intézményen kívüli együttműködések lehetőségeivel.

A mikro csoportos tevékenységszervezés közben a differenciálás gyakorlata kiválóan alkalmazható a kiemelten tehetséges gyermekek nevelésében.

„A kiemelten tehetséges gyermek az, aki átlag feletti általános, vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, akiben felkelhető a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.”
(2011.évi CXCV. Köznevelési törvény.)

10. A nevelőmunka tervezése, ellenőrzése, értékelése, dokumentációja

Óvodánk nevelőmunkáját az **Óvodai nevelés országos alapprogramja**, valamint a **Nadapi Kerekerdő Óvoda Pedagógiai Programja** határozza meg.

A tervezőmunka szintjei:

- Az **óvodavezető** minden nevelési év elején elkészíti az **Éves Munkatervet**, amely tartalmazza a kiemelt pedagógiai feladatokat, azok felelőseit, határidőit, valamint az eseménytervet az ünnepekkel és közös programokkal.
- A **csoportos óvodapedagógusok** elkészítik az **Éves csoporttervet**, amely a gyermekek tevékenységi formák szerinti fejlesztési tartalmát foglalja magában.
- A pedagógusok rövid távú tervezése a **heti és napi tervekben** valósul meg, a gyermekek igényeihez, érdeklődéséhez és fejlettségi szintjéhez igazodva.

Az ellenőrzés és értékelés szintjei:

1. **A gyermekek fejlődésének nyomon követése**
  - A gyermekek fejlődését a befogadástól kezdve **folyamatosan figyelemmel kísérjük és dokumentáljuk a KRÉTA rendszerben.**
  - Az egyes fejlődési területek (érzelmi, szociális, értelmi, beszéd- és mozgásfejlődés) rendszeres nyomon követése alapján szükség esetén **egyéni szabott Fejlesztési terv** készül.
  - A gyermekek fejlődését az óvodai évek teljes időtartama alatt, **félévente átfogó értékelés** rögzíti a KRÉTA rendszerben meghatározott fejlődési értékelő lap kitöltésével.
  - **Nagycsoportban kötelező elemként:**
    - a félévi és év végi nyomon követés a **DIFER mérés** segítségével történik,

- 2025-től bevezetésre került egy **diagnosztikus mérési rendszer**, amely a tankötelezettség előtti évben rögzíti az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségeket és képességeket. Ez az iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység tervezésének alapját képezi.
- Az eredmények alapján szükség esetén más szakemberek (szakszolgálat, szakértői bizottság) bevonásával történik a fejlesztés.
- A szülők folyamatos tájékoztatást kapnak gyermekük fejlődéséről szóban, fogadóórákon, valamint írásos dokumentumok és a KRÉTA rendszerben rögzített értékelések segítségével.

2. A Pedagógiai Program megvalósítása

- Az óvodavezető rendszeres belső ellenőrzésekkel biztosítja a pedagógiai munka minőségének folyamatosságát.
- Az ellenőrzések tapasztalatai rámutatnak az elért eredményekre, feltárt hiányosságokra, és alapot adnak a további fejlesztési tervekhez.
- Az ellenőrzések és értékelések rendjét az Éves ellenőrzési terv rögzíti (mellékletben).

A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció tartalmazza:

- anamnézis, beilleszkedési tapasztalatok,
- a fejlődés mutatói: érzelmi, szociális, értelmi, beszéd- és mozgásfejlődés,
- az óvoda pedagógiai programjához kapcsolódó egyéb megfigyelések,
- a fejlődést segítő megállapítások, intézkedések, eredmények,
- a szakértői bizottság vizsgálatának megállapításai, javaslatok és fejlesztési eredmények,
- konzultációs lap a szülőkkel és szakemberekkel való megbeszélésekről,
- szükség esetén a szakszolgálat igénybevételének kezdeményezése,
- a gyermek fejlődésének rögzítése félévente a KRÉTA rendszerben:
  - kiscsoportban és középső csoportban: egyéni megfigyelési lapok,
  - nagycsoportban: DIFER mérés, valamint a diagnosztikus mérés kiegészítve egyéni megfigyelési lappal,
- a gyermek produktumainak összegyűjtése,
- félévente fejlesztési terv készítése a mérések és megfigyelések alapján, indokolt esetben egyéni fejlesztési dokumentáció vezetésével.

OviKréta elektronikus óvodai csoportnapló és az óvoda alapidokumentumai

Az OviKréta rendszer alkalmazása

2024 szeptember 1-től az OviKréta rendszer használata kötelező. Ez a digitális adminisztrációs rendszer az intézményi dokumentáció vezetését, a gyermekek nyilvántartását és az óvodai kommunikációt támogatja.

Az OviKréta rendszer tartalma:

- Gyermekek nyilvántartása (személyes adatok, fejlődési napló, mulasztási napló, felvételi előjegyzési napló).
- Csoportok kezelése (csoportnapló vezetése).
- Pedagógiai dokumentációk vezetése (fejlődési napló, események, tevékenységek rögzítése).
- Szülőkkel való kommunikáció (üzenetküldési lehetőségek).
- Óvodai dolgozók adminisztrációja (személyes adatok, munkaidő-nyilvántartás, feladatok rögzítése).
- Intézményi dokumentáció vezetése.
- Teljesítményértékelés dokumentációja.

Az óvoda alapidokumentumai:

- Óvodai munkaterv
- Szervezeti és működési szabályzat
- Házirend
- Pedagógiai Program
- A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentumok
- Óvodai törzskönyv
- Alapító okirat

11. Legitimációs záradék

A Nadapi Kerekerdő Óvoda Pedagógiai programjáról véleményezési jogával élt az óvoda Szülői Szervezete. Véleményüket a .....^{140/2025}..... számú jegyzőkönyv tartalmazza.

Kelt: .....^{Nadap}....., 2025. év .....^{09.}..... hónap .....^{01.}..... nap

.....
szülői szervezet elnöke

A Nadapi Kerekerdő Óvoda Pedagógiai programját a nevelőtestület ^{100%} arányú „igen” szavazatával, ^{8/2025 (VIII. 28.)} számú nevelőtestületi határozatával .....^{2025. 08. 28.}..... napján elfogadta.

Kelt: .....^{Nadap}....., 2025. év .....^{09.}..... hónap .....^{01.}..... nap

.....
nevelőtestület képviselője

Nadap Község Önkormányzata, mint fenntartó ^{131/2025. (IX. 26.)} számú határozatával egyetértését a Nadapi Kerekerdő Óvoda Pedagógiai programjához megadta.

Kelt: .....^{Nadap}....., 2025. év .....^{09.}..... hónap .....^{26.}..... nap

.....
Nadap Község Polgármestere

Jóváhagyta az intézmény vezetője a ^{7/2025 (VIII. 28.)} számú határozattal.

Kelt: ..... *Nadap* ....., 2025. év ..... *03.* ..... hónap ..... *01.* ..... nap

..... *Fajid. Rut.* .....
Intézményvezető

A Nadapi Kerekerdő Óvoda Pedagógiai Programja az intézményvezető jóváhagyása napján lép életbe, ezzel a korábbi Helyi Óvodai Nevelési Program hatályát veszti.

A módosítás hatályba lépett: 2025. szeptember 1-től

I. melléklet

Éves belső ellenőrzés terve

Minden vezetőnek a tervezés és a szervezés után pontosan informálódnia kell arról, hogy a dolgozói értik-e a feladatot, a munka megkezdődött-e, jó irányban halad-e, a feltételek adottak-e. Az ellenőrzés során összehasonlítást végzünk az elért eredmények és a kitűzött cél, a teljesítmény és a követelmény között. Az ellenőrzés igazi célja a visszacsatolás.

Az ellenőrzésnek folyamatosnak kell lennie, végig kell kísérnie a szervezet működését, a nevelési év egészében kell megvalósulnia.

Az ellenőrzés célja: az intézmény jogszerű működésének, a belső szabályozók által meghatározott munkarendjének, a kiemelt pedagógiai feladatoknak a vezetői ellenőrzése.

- segítse az intézmény szabályok szerinti folyamatos és zökkenőmentes működését,
- jelentsen motiváló erőt a beosztottak számára,
- segítsen megerősíteni a jól zajló folyamatokat, ismerje el az eredményeket,
- mutasson rá az elkövetett hibákra, rosszul megválasztott módszerekre,
- adjon tájékoztatást a visszacsatoláshoz, a stratégiai tervezéshez és döntéshez, ill. az eseti döntések, problémamegoldások esetében, adjon támpontot a személyek munkájához, illetve a folyamatok értékeléséhez.

Az ellenőrzés alapja: A nevelési program, az éves munkaterv, illetve a minőségi munka, a kitűzött feladatok megvalósulásának nyomon követése. A pedagógusok egyéni teljesítménycéljainak megvalósulása. 2025. szeptember 30-ig kell minden óvodapedagógusnak meghatározni a saját munkájában teljesítménycélokat. A teljesítményértékelés egy folyamat, mely visszajelzést ad az alkalmazottnak a teljesítményéről.

Az ellenőrzés feladata: Az intézmény által a nevelési programban megfogalmazottak összevetése a működési gyakorlattal, az elvárások és az eredmények összevetése. Az ellenőrzés eredményeinek visszacsatolása az óvoda működési folyamatába. Segítségnyújtás a célkitűzések eléréséhez, a hiányosságok feltárása, korrekció. A pedagógus kompetenciák nyomon követése a látogatások során.

Az ellenőrzés területei:

Az óvodapedagógus ellenőrzése az alábbi szakmai tartalmak szerint valósul meg.

- Az általános pedagógiai szempontoknak való megfelelés.
- Az óvodai nevelés országos alapprogram nevelési céljának való megfelelés.
- Az intézmény pedagógiai programjának való megfelelés.
- A Tér szempontjainak, az egyéni céloknak való megfelelés.

Az értékelés kiterjed a pedagógus szakmai, módszertani felkészültségére, együttműködés a kollégákkal, a családokkal, problémamegoldás, elkötelezettség, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területeire. Környezeti nevelésben mutatott jártasság, a fenntarthatóság értékrendjének hiteles képviselője és a környezettudatossághoz kapcsolódó attitűdök formálásának módjára. A bábozás és a mesélés területén mutatott szakmai felkészültségre, módszertani tudásra.

A pedagógiai ellenőrzés szempontjai az alábbi fő kérdések köré csoportosíthatók:

A tevékenységek célja, tartalma, szándék és megvalósulás.

- Az óvodapedagógus által alkalmazott módszerek.
- Az óvodapedagógus módszertani kultúrája, a módszerek hatékonysága.
- A tevékenységek megszervezése, feltételeinek biztosítása.
- A gyermekek és az óvodapedagógus kapcsolata.
- A gyermekek tevékenysége, aktivitása, képességeik fejlettségi szintje.
- A gyermekek egymás közötti kapcsolata, szokásaik- magatartásuk.
- Az óvodapedagógusok írásbeli munkája, tanügyi dokumentumok, a gyermekek produktumai.
- Az óvodapedagógus tervező munkája felkészültsége.

Az ellenőrzést végző személyek: Megbízott igazgató

VII/1 A pedagógus ellenőrzés főbb területei:

Az ellenőrzés Időpontja	Az ellenőrzés területe és tartalma	Ellenőrzés módszere	Ellenőrzést végző
Szeptember Havonta	A kréta rendszer vezetése	dokumentumelemzés	Megbízott igazgató
Évente kétszer	Csoportnapló	dokumentumelemzés, csoportlátogatás	Megbízott igazgató
Évente kétszer	A gyermekek fejlődését nyomon követő dokumentációs rendszer	dokumentumelemzés	Megbízott igazgató
Folyamatos	Gyermekbalesetek megelőzése	teljes körű	Megbízott igazgató óvodapedagógusok, pedagógiai asszisztensek, dajkák
Folyamatos	Munkaidő, munkafegyelem (adminisztráció- jelenléti ív) betartása	alkalomszerű	Megbízott igazgató
Évente	Egészségügyi könyvek	teljes körű	Megbízott igazgató, dajka
Folyamatos	HACCP, tálalókonyha ellenőrzése	teljes körű	Megbízott igazgató

Folyamatos	Óvoda épületének, helyiségeinek, udvarának tisztasága	teljes körű	Megbízott igazgató, dajkák
Folyamatos	Udvari játékok állapotának ellenőrzése	teljes körű	Megbízott igazgató, dajkák

1.a. csoportok dokumentumai: csoportnapló: éves terv, nevelési terv, napirend, heti rend, fejlesztés tartalma, felvételi mulasztási napló, egyéni fejlettségi lapok ellenőrzése.

Módszer: dokumentumok vizsgálata

Időpontok: 2025.szeptember 15.

2026. január 30.

2026. június 15.

Ellenőrzés szempontjai: naprakészség, határidők tartása, feljegyzések tartalma, a tervezés színvonala, összhangja, egymásra épültsége, szakszerűsége.

2.Folyamatos ellenőrzés: Informálódás naponta, jelzett gond esetén célirányosan.

Módszer: megfigyelés, bejárás, körbejárás

3.Szülőkkal való kapcsolattartás minősége, hatékonysága, Gyermekvédelmi feladatok ellátása

Módszer: beszélgetés, beszámoló, visszajelzés gyűjtése

1.b. Csoportlátogatás

A vezető szakmai látogatásának témája	Az óvoda 2025/26-os nevelési év kiemelt területe: Törekvés a fenntarthatóság értékeinek átadására és a
---------------------------------------	--

	környezettudatos szemléletformálásra a nevelési folyamatokban.
A vezető csoportlátogatás célja	A vezető részéről a segítségadás

Az Intézményvezető látogatásának rendje	2025. szeptember 15-30 között: Süni csoport, Maci csoport 2025.november 01-15 között: Süni csoport, Maci csoport Tavaszi időpontok: március, május hónapban. Egész nevelési év folyamán csoportos műsorok megtekintése.
--	--

A pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. Tv. 159. (1)(4), 160. § (6)(7) bekezdéseire hivatkozva megváltozik a pedagógusok teljesítményértékelési rendszere.

Kiemelendő 160. § (7): A munkáltató a teljesítményértékelés szabályainak alkalmazásával a pedagógus előmeneteli rendszer hatálya alá tartozó személy munkavégzése színvonalát, az általa nyújtott munkateljesítményt első alkalommal a 2024/2025 tanévre, óvodában foglalkoztatott esetén a 2024. szeptember 1-je és 2025. augusztus 15. közötti időszakra vonatkozóan értékeli. A teljesítményértékelés eredményeként a munkáltató első alkalommal 2025. szeptember 1-jével állapíthat meg a 98. § (3) bekezdésében meghatározottak szerint módosított illetményt. 2023. évi LII, Tv. 75. § (3)

VII/2 Nevelőmunkát közvetlen segítők munkájának ellenőrzése: Folyamatos, a munkaköri leírásban elvárt szempontok alapján.

Ellenőrzési szempontok a technikai dolgozók munkavégzéséhez:

- A pedagógiai asszisztens, a dajka, mint a pedagógiai munkát segítő személy, csoportban végzett feladatai.
- A saját csoportjuk ellátásán kívül egyéb tevékenységük helyettesítés esetén végzett feladatok.

- Munkakörükkel összefüggő belső utasítások betartása.
- Kommunikáció a gyermekekkel a gondozási feladatok segítése során.
- A HACCP szabályainak alkalmazása, betartása.
- Egymás tiszteletben tartása, toleráns magatartás egymással, a gyermekekkel és szülőkkel, új dolgozókkal hatékony együttműködés a beilleszkedésük segítése a közösségbe.